

VUOSIKERTOMUS 2022

Salon museopalvelut

Vapaa-ajanlautakunta 9.3.2023

Sisällys

Toimintakertomus 2022.....	3
Salon taidemuseo Veturitalli.....	4
Yleistä.....	4
Toiminnan periaatteet.....	5
Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio.....	5
Jäsenyydet.....	6
Toiminta-ajatus.....	6
Ydintoiminnot.....	6
Hallinto.....	6
Henkilöstö.....	6
Koulutus.....	7
Työryhmät.....	8
Näyttelyt ja museokasvatus.....	9
Näyttelytoiminnan periaatteet.....	9
Näyttelyohjelmisto vuonna 2022.....	10
Yleisötyö.....	13
Opastukset.....	13
Tapahtumat.....	13
Kävijämäärät ja avoinnapito.....	15
Tutkimus ja julkaisut.....	16
Muut palvelut.....	16
Markkinointi, tiedottaminen.....	16
Kokoelmatyö ja taidehankinnat.....	18
Taidekokoelmat.....	18
Prosenttitaide Salon kaupungissa.....	19
Muu kokoelmatyö.....	20
Verkkonäyttelyt kokoelmista.....	20
Arkistot ja kirjasto.....	20
Yhteistyökumppanit.....	20
Talousarvion toteutuma.....	21
Salon historiallinen museo SAMU.....	22
Toiminnan periaatteet.....	22
Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio.....	22
Jäsenyydet.....	22
Toiminta-ajatus.....	23
Ydintoiminnot 2022.....	23
Hallinto.....	23
Henkilöstö.....	23
Koulutus.....	24
Toimikunnat, työryhmät, luottamustehtävät ja julkiset esiintymiset.....	24
Näyttelytoiminta ja yleisötyö.....	25
Salon elektroniikkamuseon näyttelyt.....	25
Paikallismuseoiden näyttelyt.....	25
Museokasvatus ja opastukset.....	26
Markkinointi ja tiedottaminen.....	30
Muu toiminta.....	30
Kokoelmat ja tutkimus.....	31
Kokoelmatyö.....	31
Kokoelmalainat.....	33
Kiinteistöt.....	33
Kävijämäärät ja avoinnapito.....	35
Talousarvion toteutuma.....	36
Talousarvion toteutuma, Museot yhteiset.....	36

Toimintakertomus 2022

Kulunut jo kolmas pandemiavuosi alkoi vielä yleisörajoitusten ja terveysturvallisuuden merkeissä, mutta vuoden loppua kohti museotoiminta palautui myös yleisötoiminnoiltaan jo samalle, ellei jopa aktiivisemmalle tasolle, kuin mihin oli Salossa totuttu ennen maaliskuuta 2020. Alkuvuonna kävijämäärät olivat vielä maltilliset, mutta kesän myötä myös yleisö löysi takaisin salolaisiin museoihin, historiallisen museon saavuttaessa jopa hienot kävijäennätyksensä!

Museot ovat siis olleet täynnä elämää: tapahtumia, opastuksia, työpajoja ja muuta yleisölle suunnattua toimintaa. Pelkät avoinna olevat näyttelyt ja kohteet eivät riitä siihen, että yleisö museoon löytäisi. Perustyön lisäksi tarvitaan erilaista sisällöntuotantoa teksteistä oheistapahtumiin, kiinnostavia taiteilijatapaamisia, museosisältöihin liittyviä harrastepiirejä vaikkapa käsityön merkeissä, kurssitoimintaa ja erikoisopastuksia. Ja kaiken tämän tuottamiseen tarvitaan henkilöstöä, museotyö on hyvin työvoimavaltaista. Salon historiallisella museolla oli ensimmäistä kertaa mahdollista palkata museoammattillisesti koulutettua työvoimaa kesäkauden ajaksi ja sillä oli suuri vaikutus niin Perniön museon kuin Meritalon museon yleisötyön kehittämiseen. Näistä ammattilaisista oli tukea myös perusmuseotyössä. Taidemuseo puolestaan on rakentanut kurssiyhteistyötä yhdessä kansalaisopiston kanssa. Yleisösisältöjä toteutetaan edelleen myös paljolti museoiden omasta henkilöstöstä lähtien ja freelancereita käyttäen. Näyttelyproduktioiden myötä taidemuseo on vuoden aikana verkottunut vahvasti myös muiden alueellisten museoiden kanssa. Näyttelyvaihto sekä hyvien käytänteiden jakaminen on sujunut luonnollisesti, toinen toisiltamme oppien. Yhdessä olemme enemmän!

Salossa museotoimintaa leimaa erityisesti paikallismuseoiden sekä esinevarastojen suuri määrä. Huoli museokiinteistöjen kunnosta ei ole helpottanut vuoden 2022 aikanakaan. Museoiden yhteisvarastohanke ei vuoden aikana edennyt, koska 2021 järjestetty tarjouskilpailu selvitystyöstä ei tuottanut yhtään tarjousta, eikä asiassa päästy eteenpäin. Kuluneen vuoden aikana asia nostettiin jälleen aktiiviseksi vuoden 2023 talousarvioon. Muina kiinteistöasioina mainittakoon, että taidemuseossa etsittiin uusi tapa pimentää museon näyttelysalien ikkunat ja ikkunoiden kuntokartoitusta sekä uudelleen pimentämistä jatketaan nyt löydetyn ratkaisun mukaisesti myös tulevina vuosina näyttelyvaihtojen yhteydessä. Museon torniin saatiin myös kesällä vihdoinkin asennettua ilmalämpöpumppu tasaamaan tilan lämpötilavaihteluita. Tornin ilmanvaihto on edelleen kuitenkin ongelmallinen ja rajoittaa tilan käyttöä. Taidetta tilassa ei voi esittää, mutta useiden portaiden ja huonon saavutettavuuden vuoksi tämä ei ole tarkoituksenmukaista.

Elektroniikkamuseossa jatkettiin vuoden aikana tutkimusprojektin käynnistämää uuden verkkonäyttelyn suunnittelua ja sisällöntuotantoa. Syksyllä 2022 museon pitkäaikainen tutkija Leena Järvelä jäi eläkkeelle ja museossa aloitti uutena amanuenssina Maria Salo. Museotyön perustuessa suurimmaksi osaksi tietopääomaan ja myös sellaiseen tietoon, jota ei kirjoissa ja kansissa ole luettavaksi, on selvää, että uuden amanuenssin ensimmäisenä suurena haasteena on ottaa haltuun elektroniikkamuseon historia sekä kokoelma. Tämän vuoksi museon lainaustoimintaa joudutaan jatkossa rajoittamaan, lainaamiseen ei ole jatkossa resursseja ennen kuin esineistö ja niihin liittyvät yksityiskohdat ovat tiedossa.

Suurin vaihtuvuus museopalveluiden henkilöstössä on määräaikaisissa työllisyyspalveluiden osoittamissa työntekijöissä, joita vuoden aikana oli 18, vakinaisen henkilöstön määrän jäädessä yhdeksään. Työllistettyjen lisäksi palkattuja määräaikaisia oli kolme, joista yksi oli osa-aikainen puutarhatyöntekijä Meritalon museossa. Näin ollen museoiden henkilöstöstä 70% vaihtui kerran vuoden aikana. Suuri vaihtuvuus ja siihen liittyvä henkilöstöhallinto raskauttaa museotyötä erittäin merkittävästi. Ilman määräaikaisia työntekijöitä museoiden aukipitoa on kuitenkin nykyisellä henkilöstöresursoinnilla mahdotonta järjestää ja ylläpitää. Erityisen vaikeassa tilanteessa on elektroniikkamuseon amanuenssi, joka vasta itse opettelee uutta työympäristöään ja joutuu samalla ohjaamaan vaihtuvaa henkilöstöä.

Paljon on siis vuoden aikana tapahtunut ja saatu aikaiseksi. Toimintakertomusta voikin pitää tärkeänä oman tekemisen ja tuottamisen peilinä sekä myös palautteena tehdystä työstä. Arjen askareissa helposti unohtuu, kuinka paljon erilaisia tapahtumia vuoden mittaan on ollut ja millaisia askelmia kehityksen portailla harpattu. Haluankin kiittää lämpimästi museoiden henkilökuntaa, jotka päättäväisesti ovat näitä kehityksen kuntoportaita juosseet. Nyt olemme taas yhdellä välitapilla, hengähdystasanteella, josta on hienoa ihailta alla aukeavaa kulttuurimaisemaa. Kiitos myös yhteistyökumppaneillemme sekä moninlaisille yleisöillemme, teille me työtämme teemme!

Susanna Luojus
Museonjohtaja

Kuva: Niclas Warius

Salon taidemuseo Veturitalli

Yleistä

Taidemuseo avasi ovensa tammikuussa 2022 pandemiarajoitusten edelleen huojuttaessa yleisötilaisuuksien järjestämisestä. Vuoden edistyessä yleisöä ja ryhmäkokouksia koskeneista rajoituksista kuitenkin pystyttiin luopumaan ja kesään mennessä museotoiminta tapahtumien oli palautunut pandemiaa edeltäneeseen rytmiin. Asiakkaille järjestettiin mahdollisuus tutustua talon sisältöihin terveysturvallisesti ja koronaviruksen tarttuvuus huomioitiin toiminnassa kautta linjan. Museon auki pidon toimiessa varsin pienin henkilöresurssein ei henkilöstönkään sairastelukierre ollut toivottavaa. Työyhteisössä levinnyt tauti pystyttiin onneksi välttämään hyvin. Yleisö kuitenkin löysi museon paremmin vasta syyskaudella, jolloin *Überhund*-näyttelyn koirateokset houkuttelivat Veturitalliin väkeä runsaasti myös Salon ulkopuolelta.

Pääsymaksuttomien päivien, eli kerran kuussa järjestettävien ns. Museoperjantaiden, tarkoitus on madaltaa asiakkaan kynnystä kohdata taidetta museossa. Koronapandemian katkaistessa 2020 maksuttomien yleisöperjantaiden järjestämisen sekä yleisesti vaikuttaessa negatiivisesti kävijälukuihin vielä alkuvuodesta 2022, ei maksuttomissakaan tapahtumissa päästy vielä pandemiaa edeltäneeseen asiakaskertymään. Museoperjantaisin museossa vieraili 2713 henkilöä.

Kuluneen vuoden aikana työstettiin paitsi esiteltävien näyttelyiden sisältöjä, myös tulevien vuosien näyttelykalenteria. Näyttelyiden tuotantoaikojen vaihdellessa aiheen, median, taiteilijoiden ja mahdollisten sidonnaisuuksien myötä työaika on aina varattava vasta vuosienkin päästä toteutuville produktioille. Museonjohtaja ja intendentti arvioivat vuoden mittaan tulevien vuosien 2024-2025 tilannetta sekä kävivät läpi kaikki museolle tulleet näyttelyehdotukset. Lähtökohtaisesti museo itse määrittelee ja suunnittelee näyttelyohjelmansa, mutta kuuntelee yhteistyöehdotuksia herkällä korvalla.

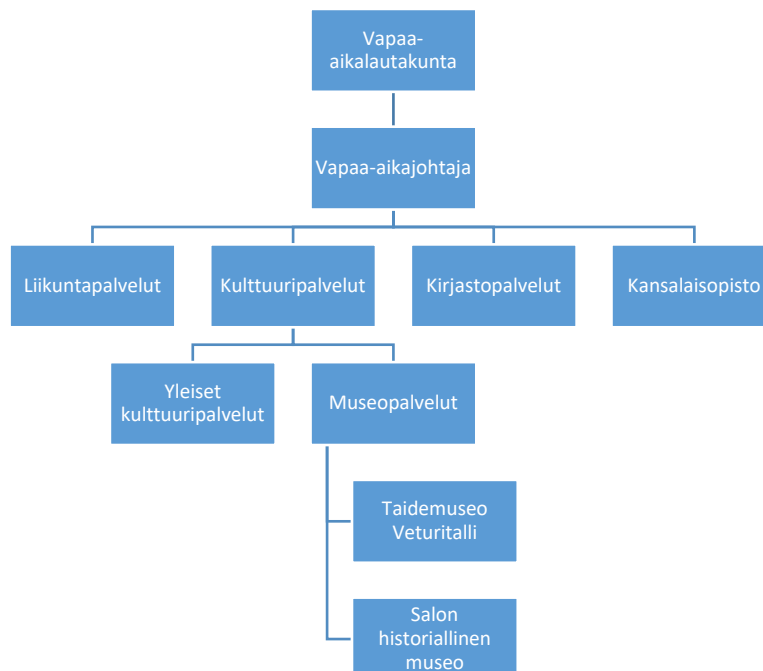
Kaupungin taidekokoelman sijoittaminen julkisiin tiloihin ja henkilökunnan työhuoneisiin on merkittävä osa ammatillisesti ylläpidetyn taidemuseon työtä. Henkilöresursseista johtuen teosten sijoitustyö on maltillista, mutta se nähdään tärkeänä osana museon kokoelmatyötä. Kaupungin intrassa on ohjeet taiteen sijoittamisesta työpisteisiin ja julkisiin tiloihin kiinnostuneille; toiveita teoksiin liittyen voi esittää intendentille, joka merkitsee uudet sijaintipaikat kokoelmanhallintaohjelmaan. Teos ensisijoitetaan kohteeseen vastikkeettomasti, mutta teosvaihoista peritään maksu. Teoksiin sijoitusaikana tulleet normaalin kulumisen ulkopuoliset vauriot laskutetaan sijoituskohteen kustannuspaikalta vaurioiden korjaamisen mukaan, mikäli korvausta ei saada vakuutusyhtiöltä. Vuoden aikana toteutettiin yhteensä 22 teossiirtoa. Teossiirroista vastasivat intendentti ja museomestari.

Museo tutkii ja evaluoii sekä yleisöään että toimintaansa. Taidemuseossa tavoitteena on saada syntymään tiedolla johtamisen rakenteita sekä yleisörajapinnan tuottaman tiedon että omien toimintamallien kehittämisen avulla. Vuoden aikana toteutettiin Turun Ammattikorkeakoulun kanssa taidemuseon bränditutkimus sekä laajempi kulttuuripalveluiden tuottama Salon kulttuurikysely. Molemmista saatu informaatio voi tutkittuna ja analysoituna tuottaa museon toimintaa ja sisältösuunnittelua ohjaavaa tietoa. Taloussuunnittelun osalta ei toistaiseksi löydetty vielä ratkaisua, jolla näyttelykohtainen panos-tuotto -suhde avautuisi ja jonka avulla näyttelysisältöjen evaluointiin saataisiin lisänäkökulma.

Toiminnan periaatteet

Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio

Salon taidemuseo Veturitalli on valtionosuutta nauttiva, ammatillisesti hoidettu taidemuseo. Se kuuluu Salon kaupungin museopalveluihin sivistyspalveluiden alla vapaa-aikapalveluiden organisaatiossa, jota johti 14.2.2022 asti vapaa-aikajohtaja Hilpi Tanska. Tämän jälkeen vapaa-aikajohtajan työtä oman työn ohella teki kansalaisopiston rehtori Päivi Pölonen. Uusi vapaa-aikajohtaja Antti Mattila aloitti työnsä 15.6.2022. Salon museopalvelut saa valtionosuutta kahdeksasta henkilötyövuodesta ja kokonaissumma oli tarkistuksen jälkeen 234 388 euroa (223 930 euroa vuonna 2021). Museoiden asioista päätettiin vuonna 2022 vapaa-aikalautakunnassa, jossa asiat esitteli sivistyspalveluiden johtaja Pia Stoor.

Jäsenyydet

Salon taidemuseo Veturitalli on omistajayhteisönsä Salon kaupungin kautta Suomen Museoliiton äänivaltainen jäsen sekä kansainvälisen museojärjestön ICOMin yhteisöjäsen. Salon taidemuseo on myös Mitalitaiteen Killan jäsen.

Toiminta-ajatus

Salon taidemuseon yleisenä toiminta-ajatuksena on Salon ja Salon seutukunnan kuvataidekulttuurin toiminnallisten edellytysten edistäminen ja korkeatasoisen kuvataidekulttuurin saavutettavuus, sekä taidekasvatuksen kautta elinikäisen oppimisen tukeminen. Salon taidemuseo toimii aktiivisesti osana Suomen taidemuseokenttää.

Ydintoiminnot

Salon taidemuseo tuotti vuonna 2022 kolme laadukasta näyttelyä pääsaleissa. Entinen luentotila muunnettiin loppuvuodesta 2020 erilliseksi galleriatilaksi ja se nimettiin Facebookissa pidetyn nimikilpailun tuloksena galleria Sivuraiteeksi. Sivuraiteen näyttely avataan aina samaan aikaan päätilanäyttelyn kanssa. Museo tuottaa siis kuusi näyttelyä tiloihinsa vuodessa. Vuoden näyttelytoiminnan avasi pääsaleissa kansainvälinen valokuvanäyttely *Arnold Newman – Masterclass, Uuden muotokuvan synty*. Näyttely tuotti yhdysvaltalainen organisaatio (FEP) ja se jatkoi Salosta Kuopion VB-valokuvakeskukseen. Galleria Sivuraiteella nähtiin samaan aikaan Jaana Pauluksen taidegrafiikkaa näyttelyssä *Väripuupiirroksia*. Kesällä Veturitallissa oli taiteilija HC Bergin yksityisnäyttely ja galleria Sivuraide täyttyi Laura Laineen lasiveistoksista näyttelyssä *Egg, Sugar & Pink Flora*. Syksyllä taidemuseon täytti koiria kuvataiteessa esittelevä laaja kokonaisuus *Überhund – Taiteen kiehtovat koirat*, joka sisälsi yli sata teosta noin viideltäkymmeneltä eri taiteilijalta. Sivuraiteessa nähtiin Pilvi Takalan videoteos *The Stroker*. Taidemuseo on näyttelytoiminnassaan halunnut huomioida niin paikallisen kuin laajemman, Salon talousalueen ulkopuolelta saapuvan yleisön.

Salon taidemuseo vastasi kaupungin omistamista ja kaupungille talletetuista taidekokoelmista ja vaali niiden arvoa täydentämällä kaupungin omaa taidekokoelmaa teoshankinnoin, huolehtimalla teosten kunnosta ja ylläpitämällä sähköistä teosrekisteriä. Kokoelmien saavutettavuutta taidemuseo edisti tekemällä teossijoituksia kaupungin laitoksiin sekä viemällä teostiedot avoimeen verkkoon Osuuskunta Suomen Taidekokoelmien hallinnoimille taide.art -sivuille.

Lisäpalveluina taidemuseo tarjosi ydintoiminnoistaan alan asiantuntija- ja tietopalveluja.

Hallinto

Henkilöstö

VAKINAISET

museojohtaja Susanna Luojus,
intendentti Minna Nyqvist
museoassistentti Lea Jansen
museoassistentti Reetta Nykänen
toimistosihiteeri Teija Ala-Rakkola
museomestari Simo Suni

MÄÄRÄAIKAISET

Ajalla 1.1.-9.1.2022 ollut museoassistentti, joka hoiti näyttelyvalvontaa ja avusti kassatyöskentelyssä. Hänen työsuhteensa alkoi v. 2021.
Ajalla 3.1.-31.12.2022 ollut eri jaksoilla yhteensä kuusi museovalvoja-opasta, jotka avustivat myös kassatyöskentelyssä
Ajalla 3.10.-31.12.2022 ollut asiakaspalveluvirkailija, joka avusti kokoelmatyössä ja myös kassatyöskentelyssä
Freelance-oppaita ollut vuoden 2022 aikana yhteensä seitsemän.

Palkatun henkilöstön lisäksi asiantuntija-apua saatiin hankittua jonkin verran ostopalveluna museoalan kokeneilta ja koulutetuilta kumppaneilta. Museo ostaa vakituisesti mm. näyttelymestarin työtä näyttelyvaihtojen yhteydessä.

Koulutus

Museonjohtaja Susanna Luojus

27.-28.10. Taidemuseopäivät (Suomen museoliitto)

Intendentti Minna Nyqvist

1.-8.2. Photoshop-koulutus kaupungin henkilöstölle, yhteensä 8 h, järjestäjä Salon kansalaisopisto

1.-8.3. Indesign-koulutus kaupungin henkilöstölle, yhteensä 8 h, järjestäjä Salon kansalaisopisto

3.8. Saara Suojoki, EMMAn markkinointi- ja viestintäpäällikkö: tapaaminen Helsingissä - museoiden ammattimainen markkinointiviestintä

11.8. KampusART-taideohjelman päätösseminaari: näkökulmia julkisen taiteen tulevaisuuteen

Toimistosihteerit Teija Ala-Rakkola

3.3. EA1-kertauskurssi (Salon kaupunki)

Museoassistentti Lea Jansen

3.3. EA1-kertauskurssi (Salon kaupunki)

15.9. Museokauppojen ajankohtaispäivä -webinaari (Suomen museoliitto)

27.9. Kulttuurihyvinvointi ja yhteistyö (Suomen museoliitto)

Museoassistentti Reetta Nykänen

10.2., 14.2. ja 28.2. Ensiapukurssi, EA1 (Salon kaupunki, 16 h)

24.3. Viestinnän ajankohtaispäivä (Suomen museoliitto, 3 h)

3.8. Saara Suojoki, EMMAn markkinointi- ja viestintäpäällikkö: tapaaminen Helsingissä - museoiden ammattimainen markkinointiviestintä

11.8. Museokortin myyntilogiikan muutos (Suomen museoliitto, 1 h)

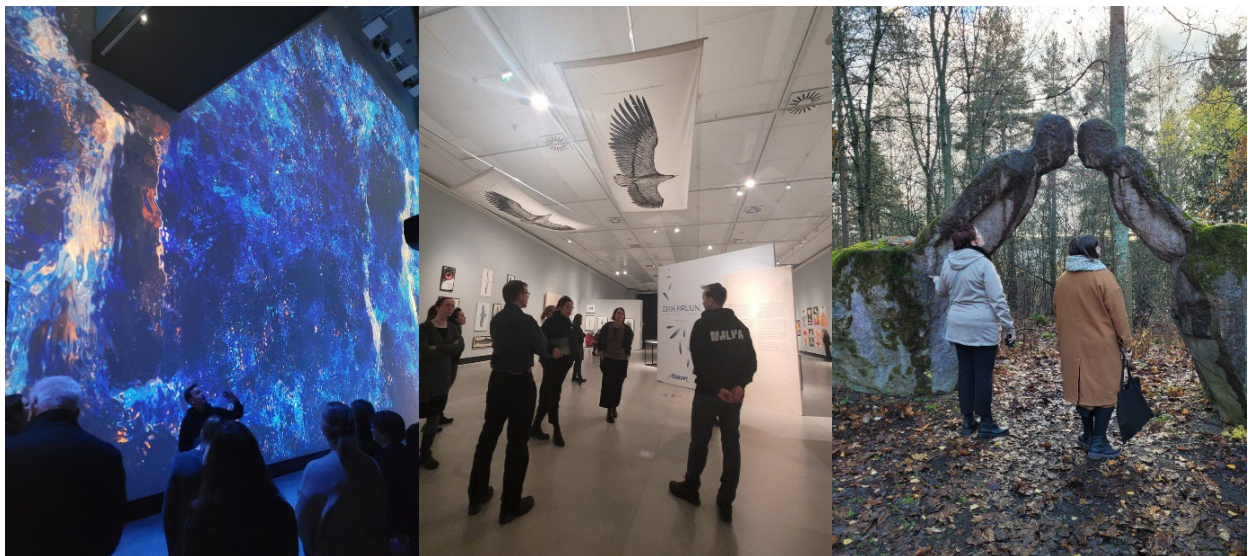
28.9. alkaen Liiketoiminnan ammattitutkinto museoalalle -koulutus (Rastor-instituutti ja Suomen museoliitto)

Museomestari Simo Suni

3.3. EA1-kertauskurssi (Salon kaupunki)

Museopalveluiden henkilökunnalle järjestettiin alkusammutuskoulutus 31.5. (Perniön VPK).

Koko kulttuuripalveluiden henkilökunta teki 21.10. tutustumisretken Lahden uuteen visuaalisten taiteiden museo Malvaan sekä Lanu-puistoon.

Kuvat: Salon kaupunki

Työryhmät

Minna Nyqvist kaupungin viestintätiimi

Susanna Luojus ja Minna Nyqvist kuuluvat Salon prosenttitaiteen hankinta -työryhmään, joka ei kokoontunut vuoden aikana

Reetta Nykänen Kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulan työryhmä

Museonjohtaja kuuluu Varsinais-Suomen ammatillisten museoiden Varsinaiset kehittäjät -työryhmään sekä osallistui Varsinais-Suomen museonjohtajien verkko- ja livetapaamisiin.

Jyväskylän taidemuseon konservaattori Veera Lopez-Lehto suorittaa tulotarkastusta Amos Rexin kokoelmaan kuuluvalla Birger Carlstedtin teokselle. *Überhund* -näyttely jatkoi muihin Suomen taidemuseoihin ja Jyväskylän konservaattorin työpanos oli osa taidemuseoiden välistä yhteistyötä.

Näyttelyt ja museokasvatus

Näyttelytoiminnan periaatteet

Salon taidemuseo esittelee kiinnostavaa, ajassa kiinni olevaa, osin paikallista, mutta myös valtakunnallisesti merkittävää taidetta. Veturitalli keskustelee taidenäyttelytoiminnallaan Suomen taidemuseoiden ammatillisessa verkostossa, tasokkaat näyttelyt ovat osa taidemuseon brändiä ja vaikuttavuutta. Näyttelyiden valintaa ovat ohjanneet mainitut laatutekijät taidemuseon kilpailukyvyyn säilyttämiseksi Suomen museokentällä. Vuoden 2022 näyttelytoiminnassa tehtiin korkeatasoista museoammatillista yhteistyötä niin kansainvälisessä kuin kotimaisessa verkostossa. Samalla on haluttu vahvistaa Salon vetovoimaisuutta kulttuurimatkailukohteena ja houkutelua laaja-alaisesti taideyleisöä kaupunkiin.

Paikallisena tavoitteena on ollut luoda vahvaa kulttuuritarjontaa salolaiselle ja ympäröivien kuntien yleisölle. Tulevien vuosien sisältösuunnittelun ja tapahtumien avulla on haluttu vahvistaa paikallisten taiteilijoiden ja kulttuuritoimijoiden verkostoitumista taidemuseon kanssa ja ylläpitää keskusteluyhteyttä, samoin aktivoida kulttuurin omaehtoista toimijuutta.

Taidemuseo Veturitalli noudattaa toiminnassaan kuvataidetuotannon suosituksia ja tunnustettuja museokäytänteitä. Opetus- ja kulttuuriministeriön alaisuudessa ollut näyttelypalkkiojärjestelmä siirtyi hallinnollisesti Museoviraston alaisuuteen keväällä 2022, jolloin myös kuluneen vuoden näyttelypalkkiot avautuivat haettavaksi. Avustusta haettiin taiteilijoiden HC Berg ja Laura Laine näyttelykorvauksen maksamiseen ja avustukset myönnettiin ja maksettiin taidemuseolle syksyllä. Vuoden 2023 näyttelykorvaukset tulivat vastaavasti haettavaksi jo lokakuussa 2022.

Galleria Sivuraiteen toiminta päänäyttelysalien rinnalla vakiintui vuonna 2022. Kahden eri näyttelytilan sisällöt toimivat hyvin yhteen ja asiakaspalautteen perusteella loivat lisäarvoa toisilleen.

Syksyn 2022 näyttely *Überhund - Taiteen kiehtovat koirat* oli kävijämäärän huomioiden viidenneksi suosituin näyttely koko Veturitallin historiassa. Etualalla Kimmo ja Noora Schroduksen teos *Dachshund #2*, 2020. Kuva: Jarno Lindholm.

Näyttelyohjelmisto vuonna 2022

22.1.-24.4.2022 6047 kävijää	Arnold Newman: Masterclass – Uuden muotokuvan synty Galleria Sivuraide / Jaana Paulus: Väripuupirroksia
14.5.-4.9.2022 7591 kävijää	HC Berg Galleria Sivuraide / Laura Laine: Egg, Sugar & Pink Flora
24.9.-31.12.2022 10044 kävijää	Überhund - Taiteen kiehtovat koirat Galleria Sivuraide / Pilvi Takala: The Stroker

Arnold Newmanin näyttelyn lehdistötilaisuudessa. Kuva: SSS/Kirsi-Maarit Venetpalo

Arnold Newmanin valokuvanäyttely *Masterclass – Uuden muotokuvan synty* tuotettiin yhteistyössä yhdysvaltalaisen Foundation for the Exhibition of Photography (FEP) kanssa. Näyttelyn kuraattorina toimi William A. Ewing. Yhteistyö FEP:n kanssa on ollut tuttua jo vuonna 2007 toteutetun Arno Rafael Minkkisen valokuvanäyttelyn yhteydestä. Newmanin laaja retrospektiivinen kokonaisuus saapui Suomeen Liettuasta ja avautui Salossa yleisölle 22.1. Näyttely sisälsi noin sata vintage-muotokuvaa ja työstövaiheen printtiä. Monet teoksista olivat esillä ensimmäistä kertaa. Veturitallin tavoitteena oli tehdä Newmanin työskentelyä ja teoksia tunnetuksi suomalaiselle valokuvayleisölle ja alan ammattilaisille. Newmania pidetään esimerkiksi valokuvauksen miljöömuotokuvan isänä, sillä hän loi vakiintuneen tavan esittää kuvattava tälle ominaisessa ympäristössä. Hän meni kuvaamaan todellisiin miljööihin aikana, jolloin tämä ei ollut vielä tavallista. Verrattain pienet käsinvedostetut teokset loivat saleihin intiimin, mutta viimeistellyn ripustuskokonaisuuden. Näyttelyn graafisesta ilmeestä vastasi porvooolainen Sugar Design. Taidemuseon näyttelyiden graafinen suunnittelu on merkittävä osa näyttelysisältöä, minkä vuoksi sen tuottaja valitaan huolella tapauskohtaisesti. Kansainvälisissä näyttelytuotannoissa kumppanuudet ja yhteistyö ovat tärkeässä roolissa esimerkiksi kustannuksiin tai logistiikkaan liittyvistä syistä. Salosta Newmanin näyttely jatkoi syksyksi 2022 Kuopion VB-valokuvakeskukseen.

Galleria Sivuraiteella nähtiin Jaana Pauluksen taidegrafiikkaa. Hän toteuttaa värikkäät puupiirroksensa reduktiotekniikalla. Paulus pohtii töissään elämän haurautta ja jopa kärsimystä, mutta tuo töihinsä kokemuksensa luonnon kauneudesta ja loistosta.

Veturitallin päätilojen kesän 2022 näyttely koostui Inkoossa asuvan kuvataiteilija HC Bergin (s. 1971) veistoksista ja reliefeistä. Veturitallin päätysalin ikkunoista poistettiin niitä pimentäneet ja jo osin huonokuntoiset pahvit, jolloin museon sisätilat kevenivät tumman ja graafisen valokuvanäyttelyn jälkeen. Berg käsittelee teoksissaan näköhavainnon syntymistä: monet hänen teoksensa hahmottuvat kauempaa katsottuna erilaisina kuin lähelle tultaessa. Myös teosten ympärille kajastavat säteet ovat osa teosta. Veturitallissa nähtiin niin suurikokoisia akryyliveistoksia, teräksestä valmistettuja silhuettoja kuin kevyempiä muovista luotuja eläinhahmoja. Pääosa näyttelyn teoksista oli taiteilijan omistuksessa.

Sivuraiteella oli esillä piirtäjänä ja myös lasitaiteilijana tunnetun Laura Laineen (s. 1983) leikkisiä, värikkäitä lasiveistoksia. Lasiveistoksista kaksi saatiin lainoina yksityishenkilöiltä ja loput teoksista olivat taiteilijan omistamia. Bergin ja Laineen näyttelyt loivat herkän keskusteluyhteyden toistensa kanssa.

Kulissien takana tehtävä museoammatillinen työ on vaativaa ja vastuullista: kuvassa ollaan avaamassa HC Bergin teoslaatikoita, viimeksi teokset olivat olleet esillä Miamin taidemessuilla. Kuva: Minna Nyqvist

Museon sisältötyön kannalta suurin panostus oli syksyn näyttely *Überhund – Taiteen kiehtovat koirat*. Näyttelyn sisältö oli museonjohtaja Susanna Luojuksen kuratoima kokonaisuus sisältäen yli sata teosta noin 50 taiteilijalta. Näyttely syntyi Veturitallin aloitteesta ja tuotettiin yhteistyössä Kouvolan, Jyväskylän, Mikkelin ja Kuopion taidemuseoiden kanssa. Kiertonäyttelyn yhtenäisen graafisen ilmeen työsti turkulainen graafikko Marjo Malin. Kollegiaalinen yhteistyö kotimaan museokentällä vahvisti Veturitallin asemaa merkittävänä toimijana alalla. Teokset olivat lainassa suomalaisista julkisista kokoelmista, museoista, gallerioista, säätiöistä ja yksityisiltä omistajilta. Näyttely oli laajin koiria esittävän taiteen kokonaisuus mitä Suomessa on koskaan nähty. Salon taidemuseon jälkeen näyttelykokonaisuus lähti jatkamaan kiertoaan keväällä 2023 valituin sisällöin Kouvolan taidemuseo Poikiloon. Näyttely sai runsaasti mediahuomiota ja tavoitti laajan yleisöpohjan. Palaute oli kautta linjan kiittävä.

*"Tätä näyttelyä voi suositella
kaikille taiteenystäville ja kaikille koiraihmisille,
vähintään! Oli tosi upeasti koottu näyttely!"*

Samaan aikaan *Überhund*-näyttelyn rinnalla galleria Sivuraiteessa esitettiin kuvataiteilija Pilvi Takalan videoteos *The Stroker*. Takala edusti Suomea vuoden 2022 Venetsian biennaalissa tuoden nykyaikaisen kärkeen Saloon. Teoksessa *The Stroker* hän esiintyi hyvinvointiammatilaisena, joka tarjosi työpaikalle kosketuspalveluita. Vuorovaikutuksen kysymyksiä pohtiva videoteos löysi kosketuspinnan koirateemaisen näyttelyn kanssa.

Näyttely *Überhund - Taiteen kiehtovat koirat* houkuttelivat runsaasti museokävijöitä, joskin seurakoirat oli jätettävä ulkotiloihin odottamaan, sillä ovi avautui ainoastaan avustajakoirille. Kuva: Jarno Lindholm

Yleisötyö

Kokoontumisiin liittyvien koronarajoitusten poistuttua alkuvuodesta 2022 taidemuseon yleisötyötä päästiin uudelleenkäynnistämään ja myös kehittämään yleisötyön suunnittelun prosessia. Huomiota kiinnitettiin sidosryhmäyhteistyön mahdollisuuksiin, toiminnan säännöllisyyteen, pitkän aikatahtaimen suunnitelmallisuuteen ja siihen, että yleisötyön sisällöt liittyvät esillä olevan näyttelyn sisältöihin niitä syventäen. Prosessi oli onnistunut, sillä vuonna 2022 jokaisen näyttelyn yhteyteen saatiin resurssit huomioiden suunniteltua mahdollisimman monipuolinen yleisötyön ohjelmisto, johon kuului esim. kursseja, työpajoja, taiteilijatapaaminen tai luento.

Toteutuneet yleisötyön tapahtumat on tarkemmin kuvailtu seuraavien otsikoiden alla, mutta tärkeimpänä uutena toimintamallina voidaan mainita yhteistyö Salon kansalaisopiston kanssa. Taidemuseo tarjoaa kiinnostavat näyttelysisällöt ja uuden työpajatilan, jota kansalaisopisto voi hyödyntää kurssipaikkanaan. Kurssien sisällöt suunnitellaan ja markkinointi hoidetaan yhdessä. Yhteistyötä tehdään sekä syys- että kevätlukukaudella. Kesänäyttelyiden ajan yleisötyö toteutetaan taidemuseon oman henkilöstön voimin.

Taidemuseossa on viime vuosien aikana panostettu myös ääniopastussisältöjen valmistamiseen ja kehitetty oma toimintamalli niiden tuottamiseen. Hygieniasyistä museon omia ääniopastuslaitteita ei toistaiseksi ole otettu käyttöön pandemian jälkeen, vaan sisällöt on tuotettu verkkopohjaisiksi taidemuseon verkkosivun alle eli yleisö voi kuunnella niitä omilla puhelimillaan QR-koodin avulla. Vuonna 2022 ääniopasteet tuotettiin sekä Arnold Newmanin valokuvanäyttelyyn (7 kpl) että *Überhund*-näyttelyyn (15 kpl). Molemmissa tuotannoissa hyödynnettiin näyttelyjulkaisujen tekstejä, joita tarvittaessa syvennettiin muilla tietolähteillä ja/tai lyhennettiin helposti kuunneltavaan muotoon. Lukijaaänenä toimi museon museoassistentti, äänet nauhoitettiin ja editoitiin itse museolla.

Taidemuseon sosiaalisen median kanaviin tuotettiin näyttelyiden teoksia, teemoja ja taiteilijoita avaavia postauksia. Lisäksi edelleen verkosta on löydettävissä Salon arkkitehtuurikierron -kävelyreitti sekä kaupungin julkisia veistoksia esittelevä Kulturelli kaupunkikävely -karttapohja. Reittien linkit ovat löydettävissä taidemuseon sekä kaupungin nettisivuilta.

Opastukset

Näyttelyiden perinteiset maksuttomat yleisöopastukset järjestettiin perjantaisin klo 14 syyskuuhun saakka, sen jälkeen maksuttomat yleisöopastukset siirtyivät sunnuntaille klo 14. Uusi ajankohta valittiin paremman saavutettavuuden ja somessa järjestetyn yleisöäänestyksen perusteella.

Ryhmäopastuksia järjestettiin vuoden aikana yhteensä 182 ja niihin osallistui 2801 henkilöä. Opastuksia museossa pitävät museoassistentit sekä freelance-oppaat, joita rekrytoitiin vuoden aikana lisää ja nyt heitä on museolla käytössään seitsemän. Varsinkin *Überhund* -näyttelyn aikaan kaiken ikäiset koululaisryhmät varasivat opastuksia erittäin vilkkaasti. Viidesluokkalaisia vieraili museolla koko vuoden ajan runsaasti, sillä Salon kulttuurikasvatussuunnitelma Nappulan mukaisesti kaikki kaupungin 5.luokkalaiset on kutsuttu opastetulle kierrokselle Veturitallin näyttelyihin. Ensimmäiset Nappula-opastukset taidemuseolla pidettiin helmikuussa 2022 ja niitä jatkettiin koko vuoden ajan.

Tapahtumat

Museoperjantait:

Salon taidemuseoon on perinteisesti ollut vapaa pääsy kunkin kuukauden ensimmäisenä perjantaina näyttelyjen aukioloaikoina.

Konsertit:

Konsertteja oli viisi. SaloJazz (Joonas Toivanen Trio) 24.2., Yön värejä -konsertti (Elsa Toivonen, Jussi Launonen) 6.7., Kemiönsaaren Musiikkijuhlat, Mozartista Brahmsiin -konsertti (Sonja Korkeala, Alfredo Perl, Jan-Erik Gustafsson, Norbert Kaiser, Roland Glassl) 14.7., Luonnon helmassa – paimentunnelmia – konsertti (Katri Jalonen, Esa Ylönen) 24.8. ja Hanna Marshin Musiikkia ja meditaatiota –konsertti 28.8.

Kurssit:

Yhteistyössä Salon kansalaisopiston kanssa järjestettiin Andréa Vannucchin muotokuvakurssi (kevät 2022, yhteensä kuusi kertaa) ja Mummit –ja muksut –kurssi 4-7-vuotiaille lapsille ja heidän isovanhemmilleen (neljänä lauantaina, kevät/syksy). Omaa tuotantoa oli kaksiosainen Sergei Pavlovin Muotokuvauksen perusteet -kurssi (yhteensä viisi kokoontumiskertaa, kevät/syksy).

Andréa Vannucchin muotokuvakurssilla otettiin mustavalkopotretteja Arnold Newmanin näyttelyn hengessä. Kuvassa Veturitallin museoassistentti Reetta Nykänen, kuva: Heidi Landström 2022.

Luennot:

Salon taidemuseo Veturitallin Ystävät ry järjesti 5.4. Jaana Saarion luennon, jossa hän kertoi työstään kuvataiteilijana ja kuraattorina. Omaa tuotantoa oli *Überhund* -näyttelyn yhteydessä oleva luento eläinten kouluttaja ja tietokirjailija Tuire Kaimion pitämänä 3.11.

Muut tapahtumat:

Kansainvälistä museopäivää vietettiin 18.5., jolloin taidemuseon pääsymaksut olivat puoleen hintaan.

Kaupunki oli palkannut kesämuusikon, joka esiintyi taidemuseolla 30.6.

Poliitikon museoharjoittelussa oli mukana Heikki Tamminen (ps) 24.8.

Osana Salon Pride-viikon ohjelmaa järjestettiin sateenkaareva Pride-teemaopastus taidemuseon näyttelyihin 25.8.

H. C. Bergin taiteilijatapaaminen oli 28.8.

HC Berg esittelee teoksiaan yleisölle 28.8. Taiteilijatapaamisen jälkeen nautittiin Hanna Marshin musiikkimeditaatiokonsertista. Kuva: Salon taidemuseo.

Taiteiden Yäna 1.9. taidemuseon pääsymaksut olivat puoleen hintaan. Taidemuseossa esiintyi illan aikana DJ Tekokuu, kuvataiteilija Suvi Toivoniemi piti yleisölle mosaiikkityöpajaa ja Salon taidemuseo Veturitallin Ystävät ry järjesti taidemuseon pihalla suurten saippuakuplien puhaltamista.

Lukukoira Likka oli tavattavissa Veturitallin kahvilassa 20.10. ja 12.11., jolloin lapset saivat harjoitella lukemista lukukoiran ja ohjaajan kanssa.

Edu Kettunen oli jakamassa nimikirjoitustaan kirjaansa "Elppu matkalla kotiin" 26.11.

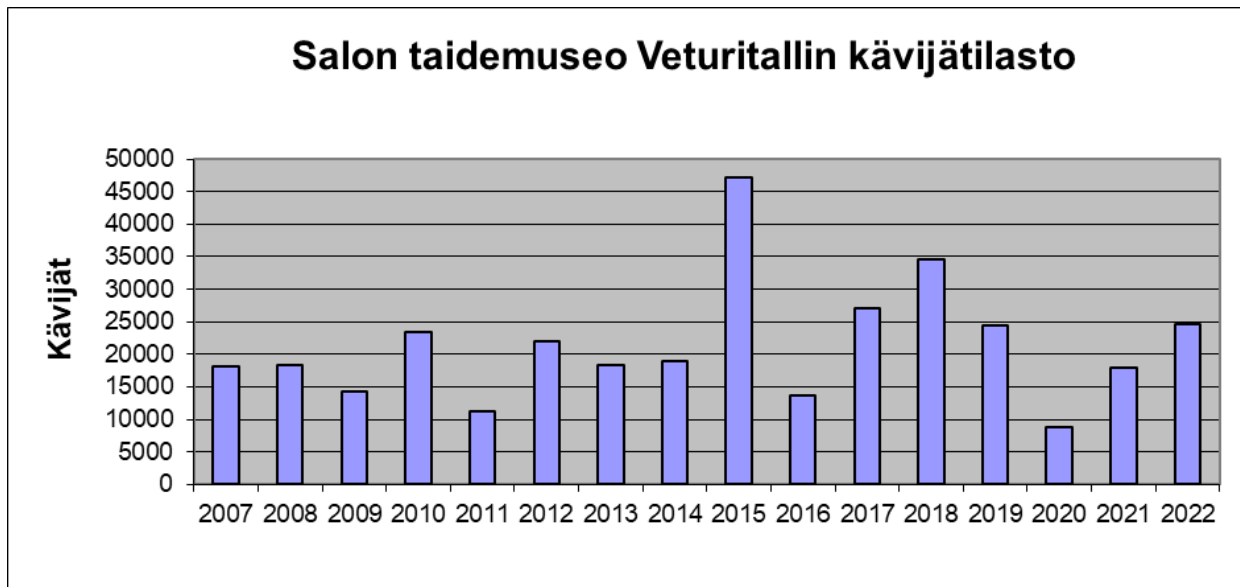
Veturitallin kahvilassa pidettiin kokouksia vuoden aikana 15 kertaa ja Cafe Veturitallissa oli 12 kahvilatilaisuutta. Näyttelyiden avajaisia vietettiin vain kerran koronatilanteen takia.

Tapahtumien kävijämäärät sisältyvät Kävijämäärät ja avoinna pito -kohdassa mainittuun taidemuseon palvelujen kokonaiskäyttäjämäärään.

Kävijämäärät ja avoinnapito

Näyttelyissä ja muissa Veturitallin paikan päällä toteutuneissa tilaisuuksissa kävi yhteensä 24 680 henkilöä, (17 842 vuonna 2021). Luku ei sisällä museokaupassa asioineita asiakkaita, jotka eivät kuitenkaan jatkaaneet näyttelytilojen puolelle. Maksaneita kävijöitä oli 16 585 henkilöä (67 % kokonaiskävijöistä). Alle 18-vuotiaita lapsia yksittäisinä kävijöinä vieraili 10 %, eläkeläisiä ryhmänä tai yksittäin 9 %. Aikuisten pääsymaksun 8 euroa maksaneita oli 15 %. Museokorttikävijöitä oli 35 % ja museokortin ostaneita 2 % kävijöistä.

Kokouksiin, ja muihin tapahtumiin osallistui 2 % vuoden kokonaiskävijöistä. Taidemuseo oli suljettuna ripustusviikkojen aikana yhteensä 100 päivää.

Tutkimus ja julkaisut

Näyttelyn *Überhund - Taiteen kiehtovat koirat* yhteydessä ilmestyi näyttelyn nimeä kantava runsaasti kuvitettu julkaisu, joka toi esille taustoja ja näkökulmia koirista kuvataiteessa. Kirjan toimitusprosessin ohjasi museonjohtaja, ja hän kirjoitti myös julkaisun esipuheen. Taiteen tutkija Sini Mononen valotti artikkelissaan koiran kuvaa taiteessa, kuinka se heijastelee emäntänsä ja isäntänsä kuvaa tai ihmisen rakentamaa elinympäristöä. Taidekriitikko Sanna Lipponen puolestaan kirjoitti kokemuseräisesti ja elämänläheisesti ihmisen ja koiran yhteydestä. Tutkija Heidi Grahnin kirjoitti näyttelyyn liittyviä teematekstejä sekä lyhyitä teosesittelyitä.

Julkaisun kustantaja oli Kustannusosakeyhtiö Parvs ja ISBN: 978-952-7441-25-1. Näyttelyn tuottaneiden museoiden yhteinen painosmäärä oli 500 ja Veturitallista julkaisua myytiin vuoden 2022 aikana 89 kappaletta. Painos jaettiin tasan kiertonäyttelyn museoiden kesken.

Muut palvelut

TILAUSKAHVILA CAFE VETURITALLI

Yrittäjä Räntmestarin krouvi, Marjo Katajainen. Järjestettyjä tilaisuuksia oli 12, tilaisuuteen osallistuneita oli 194 henkilöä.

Salon nuorisopalveluiden Metka -kahvila alkoi pitää kahvilaa auki museoperjantaisin, joka kuukauden ensimmäinen perjantai lokakuusta asti. Myös *Überhund*-näyttelyn avajaisviikonloppuna 24.-25.9. kahvila oli auki. Kahvilan aktiivisuus herätti runsaasti positiivista palautetta kävijöissä, jotka ovat kaivanneet museolle kahvittelumahdollisuutta.

MUSEOKAUPPA

Taidemuseon oman museokaupan liikevaihto oli 41 841 euroa ja toimintakate oli 17 589 euroa. Museokaupan liikevaihto sisältää myydyt kirjat, julkaisut, lehdet, kortit, julisteet, lahjatavarat, elintarvikkeet ja postimerkit. Museokaupan liikevaihtoon ei kuulu opastus- ja pääsymaksut eikä tilavuokrat.

Markkinointi, tiedottaminen

Taidemuseon näyttelyistä tuotettiin julisteet, ulkomainokset kaupungin hallussa oleviin JCDecaux'n julistekaappeihin ja taidemuseon julkisivuun mainoskangas. Museon näyttelyohjelma jaettiin koteihin

alkuvuonna ja sitä oli jaossa kaupungin eri pisteissä sekä tapahtumissa. Salon taidemuseo käytti tiedotukseen kaupungin viestinnän ja markkinoinnin tavoin STT:n tiedote- ja uutishuonepalvelua.

Taidemuseo osti kesäkuussa sisällöntuottaja Content Cornerilta Ilta-Sanomien digi- ja printtilehdessä ilmestyneen toimituksellisen artikkelin taiteilija HC Bergin näyttelystä. Digilehti tavoitti potentiaalisesti yli 130 000 lukijaa. Artikkelin on edelleen luettavissa osoitteessa <https://newspool.fi/artikkelit/optinen-taidemuseo-katsojan-nakohavaintoja/>

Taidemuseon kotisivut www.salontaidemuseo.fi ja www.saloartmuseum.fi on uudistettu lähivuosina, mutta muutoksen laajuuden vuoksi jatkuivat korjaus- ja muutostyöt osittain myös vuoden 2022 ajan. Sivujen ylläpito vaatii jatkuvaa aktiivisuutta ja siitä vastaavat pääasiassa intendentti sekä museoassistentti. Taidemuseon omissa sosiaalisen median kanavissa (Facebook ja Instagram) viestittiin aktiivisesti museon toiminnasta, ajankohtaisista asioista, näyttelyistä ja tapahtumista. Sosiaaliseen mediaan ostettiin myös mainosnäkyvyyttä erityisesti näyttelyiden vaihtuessa. Varsinkin *Überhund*-näyttelyn sisällöt levisivät verkossa laajalti, kun tyytyväiset kävijät somettivat käynneistään ahkerasti.

Salon taidemuseo Veturitalli · 25. jouluk. 2022 · 🌐

Vielä ehdit näkemään rakastetun koiranäyttelyn 8.1. asti!... Näytä lisää

Varpu Lindberg ja 1 003 muuta · 21 kommenttia · 42 jakoa

Tykkää · Kommentoi · Jaa

Hanna-Kaisa Helin
Tänään käyty toistamiseen. Eka kerralla meni täysin ohi se verhon takana ollut videoteos 😊
5 vk · Tykkää · Vastaa · 3 🌟

Leena Nikkarinen
Ajelin varta vasten Tampereelta tänään, ja kannatti 👍 Hieno näyttely, monipuolinen ja kivasti toteutettu!
7 vk · Tykkää · Vastaa · 4 🌟

Maarit Hatakka
Tämä koiranäyttely on huikean hyvä! Koirat esillä monipuolisesti ja taide saa hyvälle tuulelle. Kiitos.
7 vk · Tykkää · Vastaa · 5 🌟

Anne Caspersson
Tämä oli todella kiva näyttely. Koira ja makkara-teos räjäytti pankin 😊
7 vk · Tykkää · Vastaa · 2 🌟

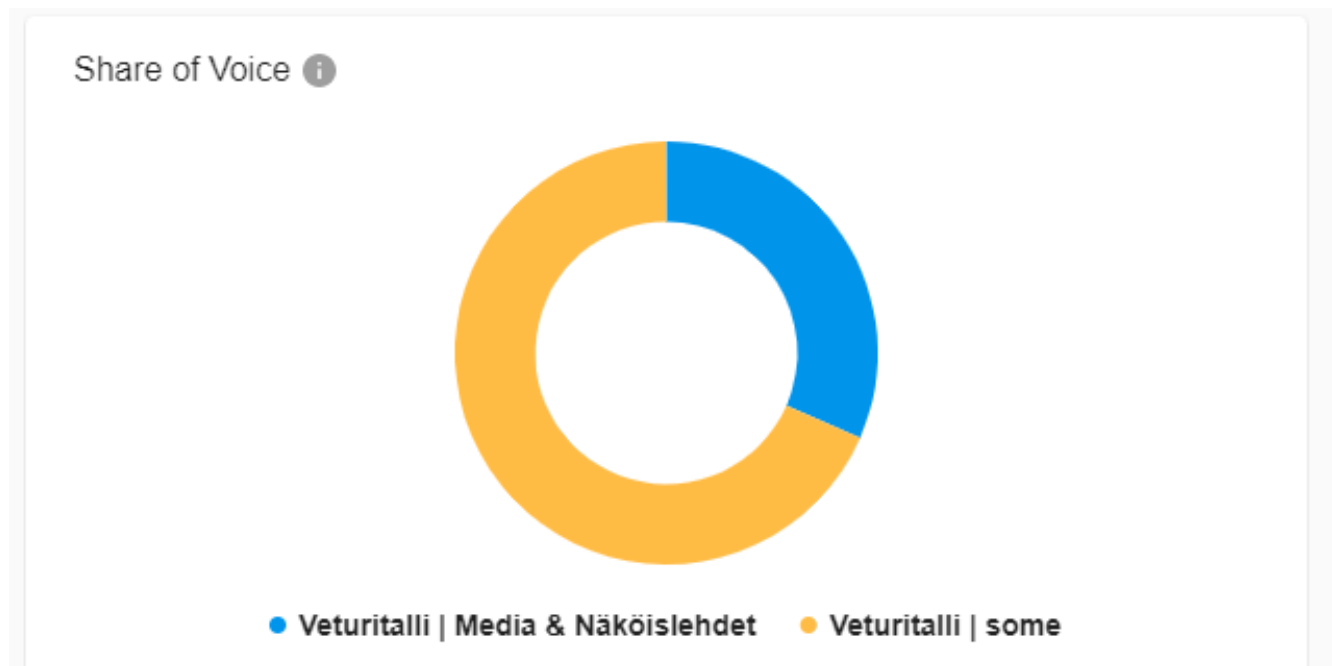
Überhund-näyttelyssä vierailijoiden kommentteja Facebookissa joulukuussa 2022.

Näyttelytiedotteet lähetettiin laajaan tiedottajajakeluverkostoon, lisäksi ilmoitettiin paikallisessa lehdistössä, kaupungin matkailuesitteessä *Salo2022*, *Salo Vapaalla*-esitteessä sekä Museoliiton ylläpitämällä Näyttelyposti-sähköpostilistalla. Näyttelykohtaisesti kohdennettiin tiedottamista myös pääkaupunkiseudun ja taidealan lehtiin. Taidemuseo lähetti myös noin kuukausittain ilmestyvää uutiskirjettä tilaajilleen, kunnes nykyinen käytäntö jäi loppuvuonna odottamaan kaupungin taholta saatavaa, uutta kirjepohjaa.

Kävijäpalautetta koottiin museossa Roidun reaaliaikaisen online-raportointityökalun avulla. Saatu NPS - luku on hieman harhaanjohtava, sillä laitteen pandemiaohjeiden mukainen puhdistus on aiheuttanut virhelyöntejä. Valmiiden rasti ruutuun -kohtien lisäksi palautetta saattoi antaa vapaasti tekstinä. Kiinnostavaa on Roidusta esille nouseva kävijöiden kotipaikkaprofiili – noin 61 % Veturitallin asiakkaista saapui Roidun mukaan Salon alueen ulkopuolelta. Roidun lisäksi kävijäpalautetta saatiin Museokortti-sovelluksen kautta (keskiarvo 4,33/5) ja keväällä Turun ammattikorkeakoulun Salon kampuksen tradenomiopiskelijoiden kanssa toteutetun bränditutkimuksen avulla. Asiakaspalautteissa kaivattiin

museon yhteyteen säännöllistä kahvilatoimintaa, mutta eniten palautteissa nousi esille kiittelynaiheita, kuten 03.02.2022: *”Todella hyvä museo, jossa keskimäärin koko Varsinais-Suomen parhaat näyttelyt. Tämä museo ja sen näyttelyt ei tuota koskaan pettymystä!”*. Lisäksi museopalveluiden yleistä kävijädataa sekä palautteita saatiin Salon kulttuuripalveluiden yhteisen kulttuurikyselyn avulla, joka oli avoinna kuntalaisille keväällä.

Taidemuseo seurasi mediaosumia ja sen tuomaa laskennallista arvoa Meltwater-mediaseurantapalvelun kautta. Vuoden aikana somemarkkinoinnin voima tunnistettiin ja esimerkiksi *Überhund*-näyttely synnytti viraaleja. Asiakkaiden tekemä markkinointi FB- ja Instagram-päivitysten muodossa on tehokas keino levittää tietoisuutta näyttelyistä. Vuoden 2022 ansaitusta näkyvyydestä 68 % syntyi sosiaalisen median keskustelujen ja nostojen kautta. Printtimedia ja näköislehdet edustavat 32 % näkyvyydestä ja sen laskennallinen mainosarvo on 726 805 €. Laskennallista mainosarvoa ei lasketa somemaininnoista. Meltwaterin antamat analysoinnin työkalut auttavat Veturitallin markkinointiviestinnän ohjaamisessa.

Kuvakaappaus Meltwaterin laskemasta ansaitun medianäkyvyyden kokonaismäärästä näköislehtien ja sosiaalisen median kesken vuonna 2022. Sosiaalisen median osumia ansaitusta mediasta oli 68 % ja muun median ja lehtien osuus oli 32 %.

Intendentti ja museoassistentti tapasivat Helsingissä elokuussa EMMA – Espoon modernin taiteen museon markkinointi- ja viestintäpäällikkö Saara Suojoen saaden konsultaatiota erityisesti museoille suunnattuun markkinointiviestintään. Suojoki korosti markkinointiviestinnän näkökulmaa siitä, että työskentelyn olisi pohjaututtava asiakasymmärrykseen sekä arvoista nousevaan strategiaan.

Kokoelmatyö ja taidehankinnat

Taidekokoelmat

Taidemuseo Veturitallin kokoelma muodostuu Salon kaupungin omistamista taideteoksista sekä talletussopimuksella Salon taidemuseon hallinnoimista teoksista ja alakokoelmista. Talletuksia oli vuoden 2021 päättyessä 777 ja kaupungin omistamia teoksia 1673. Suurin talletuskokoelma on Taidemaalari Viljo Hurmeen Säätion kokoelma, jota säätio kartuttaa uushankinnoin.

Tietokantapäivityksiä tehtiin toimintavuoden aikana erityisesti teosten sijaintitietoihin. Teossiirtoja eli uusia sijaintipaikkoja teoksille kirjattiin yhteensä 22. Myös uudet lahjoitukset tai ostot luettelotiin Muusa-

tietokantaan. Muusa sijaitsee selainpohjaisella, Suomen taide ja taidekokoelmat -osuuskunnan hallinnoimalla alustalla taide.art, josta myös yleisö voi tutkia kaupungin kokoelmaa. Taidemuseon hallinnoimassa taidekokoelmassa oli teoksia vuoden lopussa yhteensä 2485, näistä oli sijoitettuna ja esillä kaupungin laitoksissa 1297 eli 52 %.

Kokoelmat karttuivat vuonna 2022 yhteensä kolmella teoksella, jotka olivat samalla taidemuseon uusia hankintoja. Museo hankkii teoksia pääasiassa omista näyttelyistään. Hans-Christian Bergiltä ostettiin näyttelyn päätyttyä akryylireliefi *Color Space – Solar Yellow medium / Ultramarine imploding center*, 2015. Valokuvaaja Simo Ristan kuolinpesä tarjosi Ben Renvallin teoksia Salon taidemuseon kokoelman täydennykseksi. Museo osti pienoisteoksen Polkkapari, 1932, sekä Sam Vannin maalaaman muotokuvan Renvallista, 1940.

Armas Hutrin 100-vuotismuistonäyttely pidettiin 12.–22.5. Perniön Galleria Levolassa ja sinne lainattiin 3 kaupungin kokoelmaan kuuluvaa teosta. Teokset olivat sijoitettuna Perniössä julkisissa tiloissa, minne ne myös palautettiin näyttelyn päätyttyä. Viljo Hurmeen säätiön talletuskokoelmasta lainattiin 16 työaiheista teosta kesän ajaksi Iloalosaloon ja teokset palautettiin museolle elokuun lopussa.

Sosiaali- ja terveysalan uudistus ja sen myötä syntynyt Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha) vaikutti voimakkaasti kokoelmanhallintatyöhön vuonna 2022. Salon taidemuseo osallistui vuoden aikana Varsinais-Suomen alueellisen vastuumuseon (Turun museokeskuksen) koordinoimiin työryhmäpalaveriin, joissa keskusteltiin siitä, kuinka kaupunkien omistamia taidekokoelmia tulisi tulevaisuudessa hallinnoida. Teoksia on sijoitettu runsaasti sotetoimijoiden kiinteistöihin. Vastuumuseo otti kantaa, että Varhan tiloihin talletettujen teosten osalta tulisi laatia lainaus sopimus omistajan ja tilojen käyttäjän välille ja teostalletuksista on mahdollista periä lainausmaksu ylläpitokulujen kattamiseksi. Taidetta toivotaan esiteltävän jatkossakin sotetoimijoiden toimitiloissa.

Määräaikainen työntekijä aloitti syksyllä Varhalla siirtyneissä tiloissa sijaitsevien teosten kartoittamisen. Talletussopimukset tullaan rakentamaan kiinteistökohtaisesti ja talletussopimus tulee sisältämään teosluettelon. Teoksia Varhan kiinteistöissä on kokoelmanhallintajärjestelmä Muusan mukaan 383 kappaletta, joista lukumääräisesti suurin osa sijaitsee Salon sairaalan ja pääterveysaseman tiloissa. Sijaintipaikat tullaan tarkastamaan ja talletussopimukset kirjaamaan resurssien mukaan vuoden 2023 aikana.

Prosenttitaide Salon kaupungissa

Salon kaupunki on tehnyt päätöksen noudattaa prosenttiperiaatetta (kh 13.9.2010 § 566 ja täydentävä päätös kh 26.3.2012 § 201). Prosenttiperiaatteella tarkoitetaan, että vähintään yksi prosentti uudisrakennus- ja perusparannuskohteiden rakennuskustannuksista käytetään taiteeseen. Prosenttitaiteen budjetointi irrotettiin vuonna 2010 teknisen viraston alaisuudesta ja prosessi muuttui niin, että julkinen taide kuuluu taidemuseon talousarviovalmisteluun ja museon on anottava tätä itsenäisesti. Salon kaupunki rakennutti Perniön kirkonkylään uuden koulun, joka valmistui syksyksi 2022. Taidemuseo pääsi tutustumaan kohteeseen vasta hankkeen loppuvaiheessa keväällä 2022, mikä ei ole ideaalitalanne uudisrakennukseen integroitavaa tai sijoitettavaa taidetta ajatellen. Taidemuseo haki prosenttitaidehankkeelle erillistä rahoitusta kaupungin investointimäärärahoista ja avustusta Taiteen edistämiskeskukselta (Taike) kohteeseen laaditulla hankesuunnitelmalla, mutta avustusta ei valitettavasti myönnetty. Kaupungin rahoitusosuus oli ehdollinen Taiken avustuksesta, minkä Taike näki haasteellisena.

Museomestari Simo Suni ripustaa vuoden 2021 prosenttitaidehankkeena hankittua Kai Fagerströmin teosta Timali paikoilleen Märynummen koulussa huhtikuussa 2022.
Kuva: Minna Nyqvist

Muu kokoelmatyö

Taidemuseon uudisosan uuden teosvaraston puutteet korjattiin niin, että tila täyttää museaaliset olosuhteet. Kostutinlaite on ohjelmoitu uudelleen ja ilmankierto muutettu. Kaksi kosteusanturia laskee tilan olosuhdeilmaston keskiarvoa ja hälyttävät tarvittaessa, jos raja-arvo ylittyy. Oven alareuna on tiivistetty ja ovesta on museon muihin avaimiin sarjoitettu lukko. Olosuhteiden parannuttua on uudessa teosvarastossa mahdollista säilyttää myös varsinaisia teoksia; tämä auttoi esimerkiksi Arnold Newmanin teosten välivarastoinnissa, sillä teoslaatikot odottivat Veturitallissa kesän ylitse ennen Kuopioon siirtymistä.

Verkkonäyttelyt kokoelmista

Museo on hallinnoinut vanhoihin näyttelysisältöihin perustuvia Salo vanhoissa valokuvissa -sivustoa sekä Viljo Hurmeen työnkuvia esittelevää sivustoa ja tehtäväpakettia koululaisille. Sivustoille on päässyt linkin välityksellä museon verkkosivuilta.

Arkistot ja kirjasto

ARKISTOT

Salon taidemuseo seurasi lehti- ja somenäkyvyyttä Meltwaterin mediaseurantapalvelun välityksellä. Printtilehdissä, näköislehdissä ja uutismediassa Salon taidemuseo ja sen näyttelyt mainittiin 323 kertaa, yritystilien julkaisemia somemainintoja oli vuoden aikana 731 kappaletta. Yksityistilien mainintoihin tai hashtagien seuraamiseen museolla ei ole mahdollisuuksia tai resursseja.

KIRJASTO

Museon kirjat luetteloidaan Salon pääkirjastossa ja luokitellaan Vaski-kirjastojen noudattamaan kirjastoluokitukseen. Tietokantaan luokiteltuja julkaisuja taidemuseon kirjastossa on 3365 kpl. Kirjalahjoituksia oli vuoden aikana 53 kpl ja kirjahankintoja 23 kpl. Kirjasto karttui lähinnä taidemuseoiden julkaisuvaihtorenkään ilmaisjulkaisujen sekä lahjoitusten ansiosta. Taidemuseon kirjasto aineistoineen on löydettävissä KOHA-tietokannasta käsikirjastona. Kirjoja ei lainata, niitä voi lukea ja tutkia museon tiloissa.

Vuoden aikana tilattiin lehdet: Arkkitehti, Kamera, Salon Seudun Sanomat, Taide. Helsingin Sanomat ja Turun Sanomat ovat luettavissa sähköisessä muodossa.

Yhteistyökumppanit

Museokentän yhteistyökumppaneita olivat mm. Opetusministeriö, Museovirasto, Suomen Museoliitto, muut taidemuseot, valtakunnalliset taiteilijajärjestöt, Salon Taiteilijaseura sekä Salon taidemuseo Veturitallin Ystävät ry. Yhteistyötä tehtiin luonnollisesti myös tiiviisti taiteilijoiden kanssa ajankohtaisten ja tulevien näyttelyiden puitteissa.

Talousarvion toteutuma

	TA 2022	Toteutunut 2022	Käyttö %	TP 2021
Toimintatuotot	172470	227331	131,8	201246
Myyntituotot	20000	43855	219,3	27950
Tuet ja avustukset	41670	50863	122,1	82700
Muut toimintatuotot	110800	132612	119,7	90596
Toimintakulut	-675954	-706642	104,5	-670194
Henkilöstökulut	-278225	-284847	102,4	-258816
Palvelujen ostot	-207677	-211100	101,6	-183903
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36200	-67017	185,1	-70004
Muut toimintakulut	-153852	-143678	93,4	-157470
Toimintakate	-503484	-479311	95,2	-468947
Vuosikate	-503484	-479311	95,2	-468947
Poistot ja arvonalentumiset	-36963	-33345	90,2	-36963
Tilikauden tulos	-540447	-512656	94,9	-505911

Palkkatyöllistämisen henkilöstömenot näkyvät toteutumassa sekä tuloina että menoina. Työllisyyspalkkojen määrä taidemuseossa vuoden aikana oli 72 766 euroa eli kaikkiaan 32 % henkilöstömenoista. Tukea kaupunki sai kuluihin 41 663 €. Salon museoille 2022 myönnetty valtionosuus 234 388 euroa ei näy taidemuseon budjetissa.

Näyttely Überhund -
Taiteen kiehtovat
koirat tavoitti laajan
yleisöpohjan. Kuva:
Jarno Lindholm

Meritalon museon *Kuki kukkani* näyttelystä. Kuva Jarno Lindholm.

Salon historiallinen museo SAMU

Toiminnan periaatteet

Kunnallinen ja valtiollinen asema ja organisaatio

Salon historiallinen museo SAMU on valtiosuutta nauttiva museo ja kuuluu Salon kaupungin museopalveluihin. Museon asioista päätettiin sivistyspalveluiden vapaa-ajan lautakunnassa, jossa asiat esitteli sivistyspalveluiden johtaja. Vuoden 2015 alusta Salon historiallinen museo on ollut valtionavun piirissä osana Salon kaupungin museopalveluja, museon osuus saaduista henkilötyövuosista on kaksi.

Jäsenyydet

Salon historiallinen museo on omistajayhteisönsä Salon kaupungin kautta Suomen Museoliiton äänivaltainen jäsen. Lisäksi se kuuluu Varsinais-Suomen museot ry:een. Salon elektroniikkamuseo on Tekniikan historian seuran ja Suomen radiohistoriallisen seuran jäsen.

Toiminta-ajatus

Salon historiallisen museon tehtävä on tallentaa, tutkia, julkaista ja asettaa näytteille Salon historiaa ja mahdollisuuksien mukaan nykyisyyttä koskevaa kulttuuri- ja tuotantohistoriallista aineistoa yleisten museaalisten periaatteiden mukaisesti sekä kehittää yhteistyötä alueen ja alansa museoiden, oppilaitosten, harrastajien ja keräilijöiden kesken.

Kokonaisuuteen kuuluivat toimintavuonna museokohteina Salon elektroniikkamuseo sekä kulttuurihistorialliset paikallismuseot Halikon museo, Meritalon museo, Kiikalan kotiseutumuseo, Kreivimäen ulkomuseoalue, Perniön museo, Ploominkin torppa, Suomusjärven kotiseutumuseo sekä Trömperin kestikievari.

Ydintoiminnot 2022

Salon historiallisen museon ydintoimintoihin kuuluu näyttelytoiminta lukuisissa eri museokohteissa, minkä lisäksi Salon historiallinen museo pitää yllä Salon historiasta kertovia laajoja kokoelmia sekä turvaa niiden säilymisen tuleville sukupolville museaalisten periaatteiden mukaisesti.

Salon elektroniikkamuseo oli avoinna säännöllisesti ympäri vuoden. Suuri osa elektroniikkamuseon toiminnan resursoinnista perustuu vapaaehtoistyöhön ja työllistettyjen varaan. Elektroniikkamuseon ystävien tuki on museolle ja sen toiminnoille ensiarvoisen tärkeää. Elektroniikkamuseon suunnitelmallista ja tavoitteellista kehitystyötä hankaloittaa se, että museon avoinna pito tapahtuu työllistettyjen avulla, jolloin vakituisen työntekijän työaika kuluu pääosin käytännön lähiesimiestyöhön. Elektroniikkamuseossa koettiin myös työntekijävaihdos, kun museon pitkäaikainen tutkija jäi eläkkeelle. Hänen mukanaan poistui paljon hiljaista tietoa.

Paikallismuseoiden kesäkauden aukipito organisoitiin yhteistyösopimuksilla paikallisyhdistysten kanssa. Kaikki ostopalvelusopimukset kilpailutettiin keväällä 2021. Uudet sopimukset tehtiin kahdeksi vuodeksi ja kahden lisävuoden optiolla. Sopimuskumppanit säilyivät samoina lukuun ottamatta Perniön museota. Perniön ja Meritalon museoihin saatiin henkilöstösuunnitelmaan sisällytettyä kaksi museoassistenttia museoiden aukipitoon sekä museoiden yleisötyön kehittämiseen. Tämä on mahdollistanut myös molempien museoiden aukioloaikojen laajentumisen ja parantanut näin museoiden saavutettavuutta. Halikon museon ja Trömperin kestikievarin aukipidosta vastaa Rikala-seura ry, Kiikalan kotiseutumuseon Kiikala-Seura ry ja Suomusjärven kotiseutumuseon Suomusjärvi-Seura ry ja Eläkeliiton Suomusjärven yhdistys. Perniön museo oli avoinna syys- ja talvikaudella toista kertaa myös sunnuntaisin. Museota piti avoinna paikallinen nuori ja hänen kanssaan tehtiin erillinen sopimus.

Meritalon museo, Halikon museo, Kiikalan ja Suomusjärven kotiseutumuseot sekä Trömperin kestikievari olivat avoinna säännöllisinä aukioloaikoina kesäkaudella, ja kaikki suunnitellut tapahtumat voitiin pitkistä aikaa järjestää edellisten koronavuosien rajoitusten poistuessa. Meritalon museon ennallistetun puutarhan ohjelmallisia avajaisia päästiin vihdoin viettämään Hannan päivänä 21.7.

Paikallismuseoiden sisältötuotantoa tehdään suurelta osin omana työnä sekä konsultoidaan tarpeen mukaan paikallisyhdistysten itse tuottamaa näyttelysisältöä. Yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa on Salon historiallisen museon toiminnan elinehto.

Hallinto

Henkilöstö

VAKINAISET

museonjohtaja Susanna Luojus

intendentti Mia Juva, vastuualueena kiinteistöt ja näyttelyt

museoamanuenssi Anna Väänänen, vastuualueena paikallismuseot

tutkija Leena Järvelä 30.10. asti, vastuualueena Salon elektroniikkamuseo

amanuenssi Maria Salo 17.10. alkaen, vastuualueena Salon elektroniikkamuseo

MÄÄRÄAIKAISET

Salon elektroniikkamuseon aukipito (7,5 kk 16 h/viikko ja 4 kk 26 h/viikko) sekä muu avustava henkilökunta järjestettiin työllisyyspalveluiden tuella määräaikaisella henkilöstöllä. Vuoden aikana määräaikaisia työntekijöitä oli yhteensä yhdeksän henkilöä.

Ajalla 1.1.-9.1. asiakaspalveluvirkailija

Ajalla 1.1.-27.5. asiakaspalveluvirkailija

Ajalla 10.1.-9.9. asiakaspalveluvirkailija

Ajalla 17.1.-16.9. asiakaspalveluvirkailija

Ajalla 1.2.-31.7. museoassistentti

Ajalla 7.2.-7.10. asiakaspalveluvirkailija

Ajalla 8.8.-31.12. asiakaspalveluvirkailija

Ajalla 15.8.-31.12. asiakaspalveluvirkailijan nimikkeellä, teki kokoelma- ja järjestelytehtäviä

Ajalla 22.8.-31.12. asiakaspalveluvirkailija

Paikallismuseoissa työskenteli työllistettynä valokuvaaja 1.3.-31.10.2022 sekä kaksi museoassistentin nimikkeellä työskennellyttä museoammatillista henkilöä ajalla 16.5.-15.9.2022. Toinen museoassistentista piti avoinna kesäkaudella Meritalon museota ja toinen Perniön museota. Assistenttien työtehtäviin kuului koululais- ja muiden ryhmien opastamista, yleisötyön suunnittelua, tapahtumien järjestelyihin ja toteutukseen osallistumista sekä kokoelmatyötä.

Meritalon museon puutarhassa työskenteli kesäkaudella yksi palkattu henkilö kahtena päivänä viikossa.

Marimekko-kokoelman luettelointityötä teki yksi henkilö ostopalveluna vuonna 2022. Sama henkilö päivitti Salon historiallisen museon verkkosivuja koko vuoden ajan.

Koulutus

Intendentti Mia Juva

4.-21.4. EA1 - (Salon kaupunki)

23.-24.11. Näyttelyfoorumi (Suomen museoliitto - Turun museokeskus)

Museoamanuenssi Anna Väänänen

3.3. EA1 kertauskurssi (Salon kaupunki)

9.3. Kulttuuriperintö osana kulttuurikasvatussuunnitelmia –webinaari (Suomen lastenkulttuurikeskusten liitto)

24.3. Viestinnän ajankohtaispäivä: Meteliä museoista – työ esiin! -webinaari (Suomen museoliitto)

24.4. Metsästysammunnan ABC-koulutus (Suomen Metsästäjäliitto)

20.5. Museot Nyt Varsinais-Suomessa -sivuston etäkoulutustilaisuus (Turun museokeskus)

7.-8.6. Esinetuntemus museoissa - monipuoliset materiaalit (Suomen museoliitto)

1.9.-31.10. Digitoinnin taitajaksi -koulutus, 10 opintopistettä (Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu)

22.11. Digitoinnin laadunhallinta 1: tuleva ohjeistus tutuksi -webinaari (Suomen museoliitto)

23.11. Ketterä nykydokumentointi -webinaari (TAKO-verkosto)

9.12. Digitoinnin laadunhallinta 2: lähtökohtia ja edellytyksiä -webinaari (Suomen museoliitto)

Amanuenssi Maria Salo

29.11. Varsinais-Suomen museokokous (Turun museokeskus)

Toimikunnat, työryhmät, luottamustehtävät ja julkiset esiintymiset

Intendentti kuului Varsinais-Suomen ammatillisten museoiden Varsinaiset kehittäjät -työryhmään sekä Vanhat museopihat ja puutarhat -työryhmään.

Salon elektroniikkamuseon tutkija osallistui TAKO-yhteistyöhön (TAKO 5 -pooli), joka koordinoi ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyötä sekä kuului Tekniikan historian Seuran hallitukseen.

Museoamanuenssi kuului Varsinais-Suomen museot ry:n hallitukseen ja osallistui kokouksiin sekä alueellisiin koulutuksiin ja yhteistyötapahtumiin.

Museo on mukana Varsinais-Suomen ammatillisten museoiden Ilmastolupaus hankkeessa. Hanke on saanut rahoitusta Museovirastolta.

Intendentti esitteli Meritalon museon puutarhan ennallistamishanketta Yhdessä ympäristössä -hankkeen seminaarissa Sagalundin museossa.

Näyttelytoiminta ja yleisötyö

Salon elektroniikkamuseon näyttelyt

Elektroniikkamuseon perusnäyttely *Made in Salo* oli avoinna ympäri vuoden. Aukioloajat olivat keväällä 6.1.-3.5. sekä syksyllä 1.9.-31.12. torstaista perjantaihin klo 11-17 ja lauantaisin klo 11-15. Kesäaikaan näyttelyt olivat avoinna 4.5.-31.8. keskiviikosta perjantaihin klo 11-17 sekä lauantaista sunnuntaihin klo 11-15. Museon pääsymaksut olivat 4 € aikuiset, 3 € eläkeläiset/opiskelijat/työttömät ja alle 18-vuotiailla oli vapaa pääsy. Joka kuukauden ensimmäinen perjantai museoon oli vapaa pääsy. Museossa kävi perinteisten maksuvälineiden lisäksi myös museokortti, Smartum ja Epassi.

Paikallismuseoiden näyttelyt

Salon paikallismuseoista Kiikalan ja Suomusjärven kotiseutumuseoissa oli paikallisten tahojen tuottamat pienoisnäyttelyt. Meritalon museossa jatkoi toista vuotta vanhojen huonekasvien historiasta kertova *Kuki Kukkani* -näyttely ja Halikon museossa *Piipun juurella* - Halikon piirimielisairaalan elämää -näyttely. Perniön museon uuden vaihtuvan näyttelyn suunnittelu aloitettiin kuvataiteilija Aurora Reinhardtin ja keramiikkataiteilija Catharina Kajanderin kanssa. Perniön asenäyttelyn uudistamiseksi tarvittavat toimenpiteet aloitettiin hakemalla Salon historialliselle museolle asekeräilijähyväksyntää Poliisihallituksesta.

Kaikkiin SAMUn paikallismuseoihin on ollut vapaa pääsy vuoden 2019 alusta asti.

HALIKON MUSEO

Halikon museossa jatkoi Salon historiallisen museon toteuttama *Piipun juurella - Halikon piirimielisairaalan elämää*. Museo oli avoinna 9.6.-7.8. to-su 11-17 ja Varsinais-Suomen museopäivänä 28.8. klo 11-17 sekä muina aikoina tilauksesta. Tämän lisäksi ovet olivat avoimena Halikossa järjestettyjen Kurpitsaviikkojen aikana viikonloppuina 15.-16.10 ja 22.-23.10 kello 17-20.

KIIKALAN KOTISEUTUMUSEO

Kiikalan kotiseutuyhdistyksen tekemä kesän pienoisnäyttely koski isojaon karttoja. Museo oli avoinna kesä-elokuussa 5.6.-28.8. sunnuntaisin 12-15 sekä muina aikoina sopimuksesta.

KREIVINMÄEN ULKOMUSEO

Museoalue oli kävijöiden vapaasti tutustuttavissa.

MERITALON MUSEO

Meritalon museon kesänäyttelynä jatkoi Salon historiallisen museon toteuttama *Kuki kukkani*, joka kertoi vanhojen huonekasvien historiasta. Näyttelyyn saatiin lainaksi vanhoja kasvilajeja ja juurakoita yksityiskodeista. Museon pihaa hoidettiin ostopalvelulla ja museossa oli osa-aikainen henkilö hoitamassa puutarhaa kahtena päivänä viikossa. Museo oli avoinna 8.6.-28.8. ke-su klo 12-16 sekä muina aikoina sopimuksesta. Museo oli avoinna yleisölle jouluteemalla sekä myyjäisillä yhtenä viikonloppuna 11.-12.12. klo 12-16.

PERNIÖN MUSEO

Perusnäyttelyn lisäksi Perniön museossa oli esillä Niclas Wariuksen valokuvateoksia ja installaatio *Vihreä huone*. Museo oli avoinna 8.6.-29.8. ke-su 12-16 ja talvikaudella 4.9.-18.12. sunnuntaisin klo 12-16.

PLOOMINKIN TORPPA

Kohdetta ei rakennuksen huonon kunnan vuoksi ole pidetty vuosiin avoinna yleisölle. Satulasepän verstaan ja asunnon irtaimisto kuuluvat Perniön museon kokoelmiin ja niitä säilytetään Ploominkin torpassa ja Perniön museon kokoelmasäilytystiloissa.

SUOMUSJÄRVEN KOTISEUTUMUSEO

Suomusjärven kotiseutumuseon kesänäyttelyinä oli *Evakko*, jonka Suomusjärvi-Seura toteutti yhteistyössä Suomusjärven Karjala-Seuran kanssa. Museo oli avoinna 25.6.-7.8. la-su 11-14 ja Varsinais-Suomen museopäivänä 28.8. 11-14 sekä muina aikoina tilauksesta.

TRÖMPERIN KESTIKIEVARI

Museo oli avoinna 15.6.-7.8.2021 keskiviikosta sunnuntaihin kello 12-18 sekä Varsinais-Suomen museopäivänä 28.8.2021 kello 12-18. Museossa Rikala-seura ylläpiti kahvilaa sekä järjesti kesän aikana useita tapahtumia.

Salon elektroniikkamuseon Made in Salo -näyttely. Kuva Jarno Lindholm.

Museokasvatus ja opastukset

Salon historiallisen museon kohteissa vieraili vuoden 2022 aikana yhteensä 100 ryhmää, joita opasti pääsääntöisesti oma henkilökunta. Opastettavat ryhmät olivat suurimmaksi osaksi koululais-, päiväkotijä ja opiskelijaryhmiä. Salon historiallisen museon kohteista elektroniikkamuseossa kävi eniten koululais- ja päiväkotivieraita (yhteensä 357 hlö) ja paikallismuseoista eniten kyseisiä ryhmiä vieraili Halikon museossa (281 hlö).

Salon historiallinen museo osallistui vuonna 2022 ensimmäistä kertaa Salon kaupungin uuden kulttuurikasvatussuunnitelman Nappulan toteuttamiseen. Suunnitelman mukaan kaikki Salon alakoulujen 3. luokkalaiset pääsevät tutustumaan omaa koulua lähellä olevaan paikallishistoriakohteeseen. Nappulan toteuttaminen aloitettiin Meritalon ja Perniön museoissa museoammatillisten kesätyöntekijöiden opastaessa ja ohjaten suunnittelemansa työpajat Nappula-ryhmille syyskuussa 2022. Kaikkiaan Nappula-ryhmiä ehti vieraillla Meritalon museossa seitsemän (yhteensä 129 lasta) ja Perniön museossa kymmenen (yhteensä 169 lasta). Muita päiväkotijä, koululais- ja opiskelijaryhmiä vieraili paikallismuseoissa vuoden aikana yhteensä 29 (yhteensä 363 lasta ja nuorta).

Elektroniikkamuseo on määritelty Nappulassa lisäsisällöksi, sillä työntekijävajeesta johtuen elektroniikkamuseoon ei ole mahdollista ottaa kaupungin kaikkien koulujen tiettyä vuosiluokkaa vierailulle. Tällä hetkellä koulut saavat itse päättää vierailustaan museoon.

Museoissa etenkin toukokuu on koululais- ja päiväkotiryhmien aikaa. Näin myös elektroniikkamuseossa. Tällöin ryhmiä vieraili museossa 18 kappaletta. Koko vuoden aikana päiväkoti-, koululais- ja opiskelijaryhmiä kävi yhteensä 35 kappaletta. Elektroniikkamuseo osallistui valtakunnalliselle Opi Museossa -viikolle 3.-7.10.2022. Viikon aikana museoon tutustui 156 päiväkoti-ikäistä lasta ja ohjaajaa. He osallistuivat opastukselle ja matopelimato-askarteluun. Alakouluikäisille järjestettiin lisäksi talvi-, kesä- ja syyslomalla työpajatoimintaa.

Muita ryhmiä oli elektroniikkamuseossa vuoden aikana 19 kappaletta (osallistujia 426 hlö). Opastuksista vastasi museon tutkija sekä Salon Elektroniikkamuseon Ystävät ry:n vapaaehtoinen.

Meritalon museon koulukasvimaata hoidettiin yhteistyössä Sagalundin museon ja lastenkulttuurikeskuksen kanssa. Keväällä maahan kylvettiin perunaa, porkkanoita, kurpitsaa, kirsikkatomaatteja sekä syötäviä kukkia. Kylvötoihin osallistui Ollikkalan koulun sekä Salo Svenska skolanin 2. luokkalaiset. Syksyllä järjestettiin Salo Svenska Skolanin oppilaille sadonkorjuutapahtuma, jossa museolla tehtiin ruokaa kasvimaan antimista.

Perniön museossa järjestettiin osana lastenkulttuurin maaliskuu tapahtumaa Vanitas-teemainen työpaja koululaisille sekä samaa teemaa noudatteleva lastenpäivä 10.3. yhteistyössä Sagalundin museon ja lastenkulttuurikeskuksen kanssa. Pajan vetäjänä toimi valokuvataiteilija Niclas Warius.

Muita ryhmiä kuin päiväkoti-, koulu- tai opiskelijaryhmiä vieraili Salon historiallisen museon paikallismuseoissa vuonna 2022 yhteensä yhdeksän (osallistujia 243 hlö).

Meritalo Pridea vietettiin ensimmäistä kertaa kesällä 2022.
Kuva: Suvi Laine.

Tapahtumat

SALON ELEKTRONIIKKAMUSEO

19.3. kuvasuunnistustapahtuma lapsille osana Lastenkulttuurin maaliskuuta.

20.4. puuhaa pääsiäisenä lapsille: laitteiden etsimistä LA-puhelimien ja kuvien avulla sekä tutustumista radioamatööritoimintaan.

18.5. kansainvälisenä museopäivänä Åke Nyholmin luento Salora Finlandia – muisteluja Saloran televisiotuotannon vaiheilta. Museoon oli vapaa pääsy.

22.6. Salon kaupungin kesämuusikko esiintyi museolla.

28.8. Varsinais-Suomen museopäivänä museon radioamatööripisteessä esiteltiin radioamatööritoimintaa ja lapsille oli kuvasuunnistusta. Museoon oli vapaa pääsy.

1.9. Taiteiden yönä museo oli kävijöille avoinna klo 11-21. Ohjelmassa oli opastus, huonekalujen kunnostusopastusta sekä 3D-tulostuksella valmistetun R2D2-robotin esittelyä. Museoon pääsi puoleen hintaan.

14.11. Petri Lavosen luento Mobiran tarina yhteistyössä kansalaisopiston kanssa. Luennolle oli vapaa pääsy.

Lisäksi elektroniikkamuseossa järjestettiin lasten työpajoja talvi- kesä- ja syyslomalla sekä syyskuussa:

- 22.2. robottikuvataidetyöpaja
- 23.2. juotospaja
- 6.6. robottikuvataidetyöpaja 2 kpl
- 7.6. juotospaja
- 17.9. mobiletyöpaja 2 kpl
- 18.10. robottikuvataidetyöpaja
- 19.10. juotospaja

Juotospajojen ohjaamisesta vastasivat Salon Elektroniikkamuseon Ystävät -yhdistyksen vapaaehtoiset. Muiden työpajojen ohjaus järjestettiin ostopalveluna.

Syysloman juotospajan osallistujia sekä ohjaajana toimiva museon ystävä.
Kuva: Leena Järvelä.

PERNIÖN MUSEO

- 6.8. Elämää ennen pikaviestejä - kirjoitusteemainen teemapäivä, jossa oli mukana eläinten kouluttaja Katja Taskinen kirjekyyhkyineen.
- 10.9. Pimeän peitto, omatoiminen "Tee oma museotarina" -sanataidepaja

HALIKON MUSEO

Museo osallistui paikallisen yrittäjän ja Visit Salon organisoimiin kurpitsaviikkoihin kahden viikonlopun aukiololla 15.-16.10. ja 22.-23.10. Museossa kävi tapahtuman aikana ennätyselliset 2847 kävijää.

KIIKALAN JA SUOMUSJÄRVEN KOTISEUTUMUSEO

Museoissa vietettiin heinäkuussa Kesä yhdessä Salossa -tapahtumasarjaan liittyvää Kiikala- ja Suomensjärvi-päivää sekä 28.8. Varsinais-Suomen museopäivää

TRÖMPERIN KESTIKIEVARI

Museon tapahtumista vastasi kesäkaudella 2022 tuttuun tapaan Rikala-Seura ry.

- 26.6. pop-up juhannuslounas
- 6.7. heinätalkoot
- 10.7. Trömperi-päivä
- 20.7.-24.7. naisten kakkuviikko
- 6.8. mustikkapiirakkapäivä
- 7.8. Avoimet puutarhat
- 28.8. Varsinais-Suomen museopäivä

MERITALON MUSEO

- 18.5. Pörräispäivä, teemana syanotypia-työpaja taiteilija Andréa Vannucchin johdolla ja hyönteishotellien rakentaminen
- 21.7. Hannan-päivä, puutarhan ohjelmalliset avajaiset; Seitsemän sortin pop-up kahvila, Lumo Ensemblen pienoiskonsertti sekä puutarhateemaisia opastuksia
- 26.8. Meritalo Pride, mukana Salon sateenkaarikahvila ja Salon kirjaston Queer-teemainen pop-up lainauspiste sekä museon oma työpaja, jossa kudottiin yhteisöllistä sateenkaarevaa pirtanauhaa
- 13.7., 27.7., 10.8. ja 24.8. kässäkeski viikot kankaanpainanta sekä sukankudonta teemoilla, samalla julkistettiin Meritalon museota varten suunniteltu oma nimikkovillasukkamalli ohjeineen
- 7.8. Avoimet puutarhat, jossa oli ohjelmassa puutarhapiknik ja pihaleikkejä
- 1.9. Taiteiden Yä, jolloin museolla saattoi kuvauttaa itsensä vanhan ajan valokuvauspisteellä ja bongaila Yä-ötököitä puutarhasta
- 10.-11.12., Meritalon joulu, myyjäiset, Seitsemän sortin pop-up kahvila, jouluaskartelutyöpaja ja talo koristeltu joulun. Museo oli avoinna klo 12-16

Markkinointi ja tiedottaminen

Salon historiallisella museolla on käytössään ulkomainokset kaupungin omistuksessa olevissa JCDecaux'n julistekaapeissa. Julistekaapeissa on sekä elektroniikkamuseon mainosjuliste, että kausittain vaihtuvat julisteet paikallismuseoiden ajankohtaisista näyttelyistä ja tapahtumista. Museoiden yhteisesite ilmestyi toukokuussa ja sitä oli jaossa kaupungin eri pisteissä, yhteistyömuseossa sekä tapahtumissa. Paikallismuseoiden esitteistä ilmestyi Trömperin kestikievarin esite. Esitesarjaa on tarkoitus jatkaa kattamaan myös Meritalon ja Perniön museot.

Salon historiallisen museon kotisivut www.salomus.fi on uudistettu lähivuosina. Sivuston ulkonäkö ja sisältö vaatii vielä paljon muokkausta. Sivujen ylläpito on ulkopuolisen ostopalvelun henkilön käsissä. Tämä ei ole kaikilta osin täysin joustava käytäntö. Salon elektroniikkamuseo sekä paikallismuseot ovat viestineet aktiivisesti omissa sosiaalisen median kanavissa (Facebook ja Instagram) museoiden toiminnasta, näyttelyistä ja tapahtumista. Sosiaaliseen mediaan ostettiin myös medianäkyvyyttä, mikä toikin heti lisää seuraajia tapahtumille. Salon historiallisen museon paikallismuseoiden ja Salon elektroniikkamuseon sosiaalisen median tilit yhdistetään jatkossa yhtenäisemmän näkyvyyden sekä asiakkaille näkyvän selkeyden vuoksi.

Museot tiedottivat toiminnastaan lisäksi sekä paikallislehtien printtimedian ilmoituksin ja kausiluontoisesti myös laajempilevikkisissä kampanjoissa sekä Varsinais-Suomen museoiden yhteisissä tapahtumissa.

Muu toiminta

Elektroniikkamuseon tärkein toiminnallinen yhteistyökumppani on Salon Elektroniikkamuseon Ystävät ry, joka osallistui kokoelmien järjestely- ja kunnostustöihin sekä työpajatoiminnan ohjaamiseen. He huolsivat muun muassa näyttelyssä olevia käyttölaiteita, pystyttivät hyllyjä ja toimivat lasten työpajaohjaajina talvi-, kesä- ja syyslomalla. Ystävähdistyksen kanssa käytiin läpi arkistomateriaalia, järjestettiin komponenttivarastoa sekä kokoelmatilaa. Talkootoimintaan osallistuvien henkilöiden lukumäärä sekä talkoiden määrä palautuivat koronapandemiaa edeltävälle tasolle.

Monipuolista yhteistyötä jatkettiin myös elektroniikka-alan asiantuntijoiden ja yritysten, Tekniikan Historian Seuran, Suomen Radiohistoriallisen Seuran, entisten nokialaisten ja IoT-campuksen toimijoiden sekä alan muiden museoiden ja yksityisten henkilöiden kanssa.

Elektroniikkamuseo sai keväällä 2021 Varsinais-Suomen kulttuurirahastolta 15 000 euroa salolaisten elektroniikkayritysten naistyöntekijöiden haastatteluihin ja tarinatoreihin. Museo toteutti haastatteluprojektin yhdessä Turun yliopiston etnologian oppiaineen henkilökunnan ja opiskelijoiden kanssa. Vuoden 2022 puolella tehtiin vielä yksi haastattelu. Hankkeen loppuseminaari pidettiin Teamsin välityksellä 25.1. Syksyllä järjestettiin hankkeeseen osallistuneille tapaaminen, jossa katseltiin yhteisiä videoita muisteluhetkiä. Hanketta jatkettiin vuonna 2022 verkkonäyttelyllä, jonka sisältö sekä graafinen suunnittelu ja toteutus ostettiin ulkopuolisilta. Verkkonäyttelyn työstäminen jatkuu edelleen 2023.

Meritalon museon vuosina 2019-2020 ennallistettua puutarhaa hoidettiin ostopalveluna ja pihaan palkatun osa-aikaisen aputyövoiman avulla. Puutarha vaatii vuosittaista ylläpitotyötä ja pihan hoidossa tulee painottaa sen luonnetta museopihana, jotta kaikki sen parissa työskentelevät ymmärtävät pihan erityisluonteen. Waltin työpajatoiminnasta 2019 tilattu puutarhavaja valmistui vihdoin.

Varsinais-Suomen ammatillisten museoiden Varsinaiset kehittäjät -työryhmä tutustui 22.9. kutsuttuna Kiikalan kotiseutumuseoon sekä Meritalon museon toimintaan. Päivän teemana oli paikallismuseoiden kehittäminen ja ulkopuolisena asiantuntijatahona kuultiin Kouvolan museonjohtaja Anu Kasniota.

Salon historiallinen museo on aloittanut ympäristöystävällisempien ratkaisujen kehittämisen toiminnassaan yhdessä Varsinais-Suomen alueen muiden ammatillisesti hoidettujen museoiden kanssa. Varsinais-Suomen museoiden ilmastolupaus-hankkeessa tavoitteena on löytää toimintatapoja, joilla muun muassa lisätään museoiden positiivisia ympäristövaikutuksia. Hankkeessa on mukana Meritalon museo, jonka osalta suunnitellaan geenipankkiyhteistyötä Luonnonvarakeskuksen kanssa. Meritalon

puutarhan biodiversiteettiä pyritään laajentamaan ja säilyttämään eri tavoin. Turun Museokeskuksen hallinnoimaan hankkeeseen on saatu rahoitusta Museovirastolta.

Kokoelmat ja tutkimus

Salon historiallisen museon kulttuurihistorialliset kokoelmat koostuvat elektroniikkamuseon ja kuuden paikallismuseon kokoelmista, jotka sisältävät esineistöä, valokuvia, arkistoaineistoa ja kirjoja. Lisäksi Salon historiallisen museon kokoelmiin kuuluu paikalliseen teollisuusperinteeseen liittyvä Loglift-kokoelma sekä Leena Vihervaaran Marimekko-kokoelma.

Koko maan ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöhanke TAKO koordinoi nykypäivän tallennusta valtakunnallisesti. Kartuntavastuualueet on jaettu pooleihin. Salon elektroniikkamuseo osallistui pooli numero viiden työskentelyyn. Pooli 5 tallentaa viestintä-, liikenne- ja matkailutoimintaa. Nykydokumentointihanke keskittyi harrastekerhojen toiminnan dokumentointiin. Elektroniikkamuseon tutkija kävi dokumentoimassa Nokian entisten tuotekehittäjien harrastekerho Hacklabin toimintaa sekä entisten saloralalaisten mikroprosessorikerhon toimintaa.

SAMUn kokoelmissa on 49 825 esinettä, 16 714 valokuvaa ja 8 789 kirjaa sekä 374 hyllymetriä arkistokokoelmia. Kokoelmakartunta oli Elektroniikkamuseon osalta vuonna 2022 yhteensä 100 esinettä sekä 58 asiakirjaa, ja paikallismuseoiden osalta 149 esinettä, 3 valokuvaa, 3 kirjaa ja 2 asiakirjaa. SAMUn kokoelmat karttuvat pääosin lahjoituksina, joita kertyi vuonna 2022 yhteensä 37 esinettä ja 4 valokuvaa. Objektikartuntaa käsitellään luettelointivaiheessa arvoluokituksen mukaisesti, jolloin osaa niistä voidaan tarjota muille museoille ja osa poistaa.

Museo	esineet			valokuva-kokoelma			arkisto-kokoelma	kirja-kokoelma
	kpl	luetteloitu		kpl	luetteloitu	digitoitu	hyllymetriä	kpl
SAMU yhteensä	49 825	25 956	33 184	16 714	14 568	2442	374	8789
Salon elektroniikkamuseo	12 558	3617	12 132	1 500	243	1 300	350	
Halikon museo	10 363	6 197	6 197	6 925	6 636			1 242
Meritalon museo	3 355	2 884	2 682	2 600	2 500	1 000	2	1 987
Kiikalan kotiseutumuseo	1 900	1 576	973					1 522
Perniön museo	17 124	9 108	8901	5 000	4 500	753	20	4 038
Suomusjärven	1 927	1 116	841					
Trömpäin kestikievari	1 058	406	406					
Tuotantokokoelma	166	166	166	689	689	689	2	
Marimekko-kokoelma	1 374	886	886					

Kokoelmatyö

Kokoelmatyö on ollut Salon historiallisen museon paikallismuseoissa keskeisessä asemassa useamman vuoden ajan. Paikallismuseoiden osalta museoiden kokoelmatiedot olivat olleet pitkään vanhojen käsin kirjoitettujen pääkirjojen varassa, joiden merkinnät ovat lähes sadan vuoden takaa. Samoin kokoelmien sijainti- ja kuntotiedot ovat hyvin puutteellisia, usein käytännössä täysin olemattomia. Kokoelmien haltuunoton sekä niiden nykyisen sijainnin ja kuntotilanteen selvittämiseksi Salon historiallisessa museossa on vuodesta 2017 lähtien inventoitu paikallismuseoiden esinekokoelmia osin ostopalveluna.

Inventoinnissa paikallismuseoiden kokoelmiin kuuluvat esineet on käyty läpi ja listattu eri museo- ja varastorakennuksissa niiden kunto ja sijainti huomioiden. Kaikkiaan esinekokoelmista on inventoitu paikan päällä museoissa jo yhteensä 36 884 esinettä. Samassa yhteydessä on digitoitu esineiden tietoja vanhoista pääkirjoista ja paperikortistoista sähköiseen luettelointiohjelmaan. Vuonna 2022 saatiin digitoitua valmiiksi jo useana vuonna työn alla olleet Perniön museon laajat esinekokoelmat. Koska

vakituisen henkilökunnan työaika ei riitä digitointityöhön, sen suoritti avuksi saatu Salo-hallin vahtimestari, joka on avustanut myös inventoinneissa. Vanhoista pääkirjoista ja kortistoista on digitoitu jo yhteensä 14 868 esineen tiedot sähköiseen muotoon.

Vuonna 2022 esineinventoinnissa oli vuorossa Kiikalan kotiseutumuseon kokoelmat (alustavan tiedon mukaan yhteensä 1900 esinettä). Inventointityö aloitettiin Kiikalan museon päärakennuksessa heinäkuussa ja sitä saatiin tehtyä 1719 esineen verran. Työ jouduttiin kuitenkin keskeyttämään terveydellisistä syistä. Museorakennuksen sisällä leijui voimakas homeen haju, ja kunnollisista hengityssuojaimista ja suojakäsineistä huolimatta työntekijät saivat tilassa selkeitä hengitystie- ja silmäoireita. Alle puolet ennen keskeytystä läpi käydyistä esineistä oli numeroitu museokokoelmiin (770 kpl) ja yli puolet oli luetteloiduttomia (949 kpl). Todellisuudessa Kiikalan kotiseutumuseon esinekokoelmat ovat huomattavasti edellä esitetyn kokoelmataulukon lukua suuremmat. Inventointia odottaa edelleen loput päärakennuksen esineistä sekä kuuden muun rakennuksen esineet.

Kokoelmatyötä jatkettiin vuonna 2022 myös Marimekko-kokoelman parissa. Edellisenä vuonna aloitettu Marimekko-esineistön luettelointi jatkui ostopalveluna ja samalla loputkin kokoelmasta järjestettiin asianmukaisesti säilytyslaatikoihin. Työn tuloksena Marimekko-kokoelman esineistö on luetteloitu kokonaisuudessaan ensimmäistä kertaa sitten vuoden 2005, jolloin kokoelma lahjoitettiin Salon kaupungille. Luetteloiduttomia on enää kokoelmaan kuuluva arkistoinneisto, joka sisältää muun muassa julisteita ja esitteitä.

Perniön ja Halikon museoiden kokoelmiin kuuluvat mittavat asekkokoelmat vaativat myös oman osansa kokoelmatyöstä vuonna 2022. Salon historialliselle museolle haettiin Poliisihallituksesta asekeräilijähyväksyntää ja museoamanuenssi hyväksyttiin museon asevastaavaksi. Kokoelmatyö aseiden parissa jatkuu vuonna 2023, kun asekeräilijästatus on saatu. Poliisin kanssa yhteistyössä selvitetään, mitkä museokokoelmiin kuuluvista aseista vaativat aseluvan. Samoin näyttelyissä esillä olevien aseiden esillepano ajantasaisesti ja näyttelyrakenteet muutetaan poliisiviranomaisten vaatimusten mukaisiksi.

Halikon museon valokuvakokoelmat (yhteensä noin 6900 kuvaa) siirrettiin vuonna 2021 Salon kaupungin arkiston tiloista Salon historiallisen museon tiloihin ja hallintaan. Vuonna 2022 Salon historiallinen museo sai työllisyyspalveluiden kautta työhön ammattivalokuvaajan, joka aloitti kyseisen valokuvakokoelman digitointityön. Hän rekoquasi digitaaliseen muotoon yhteensä 1929 valokuvaa ja syötti niiden tiedot kokoelmanhallintaohjelma Ainaan. Samalla hän siirsi alkuperäiset kuvat happovapaisiin kuoriin ja arkistolaatikoihin. Valokuvaaja kokosi työtä varten Salon historiallisen museon toimistoon rekoquauspisteen ja laati ohjeet valokuvien digitoimiseen rekoquamalla. Työ Halikon valokuvakokoelman parissa jatkuu tulevaisuudessa, kun siihen saadaan sopiva henkilö.

Valokuvakokoelmien osalta vuonna 2022 jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua Perniön museon valokuvakokoelmien järjestämistä (yhteensä noin 5000 kuvaa). Kyseiset kuvat siirrettiin vuonna 2020 Perniön kotiseutuyhdistyksen arkistosta takaisin Salon historiallisen museon säilytykseen ja hallintaan. Kuvat laitettiin happovapaisiin kuoriin ja arkistolaatikoihin museaalisella tavalla asianmukaisesti säilytettäväksi. Niiden tietojen syöttäminen kokoelmanhallintaohjelma Ainaan aloitettiin kesällä 2022 Perniön museon museoammattillisen kesätyöntekijän avustuksella. Työ Perniön valokuvakokoelmien parissa jatkuu vuonna 2023 tietojen siirron osalta. Valokuvakokoelma on tulevaisuudessa digitoitava kokonaisuudessaan.

Kaikkia paikallismuseoiden valokuvakokoelmia varten Salon historiallisessa museossa laadittiin digitointisuunnitelma, joka syntyi osana museoamanuenssin käymää Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun digitointikoulutusta. Museon digitointisuunnitelmassa käydään läpi lukuisten eri valokuvakokoelmien tilanne ja tunnetut aiemmat vaiheet sekä ohjeistetaan miten kokoelmat tulisi digitoida, jotta niiden saavutettavuus ja hallinta paranisi ja jotta niiden säilyminen voitaisiin turvata tuleville sukupolville parhaalla mahdollisella tavalla.

Elektroniikkamuseon esinekokoelmia ei työvoiman puuttuessa ole inventoitu. Todellisuudessa esinekokoelmat ovat edellä esitetyn kokoelmataulukon lukumäärää suuremmat. Elektroniikkakokoelmien arkistomateriaalia järjestettiin yhdessä Salon elektroniikkamuseon ystävien kanssa. Museon esineistöä luetteloidtiin Aina-kokoelmaohjelmaan ja lisäksi valokuvakokoelmia ryhdyttiin viemään Ainaan. Luettelointi oli pelkästään työllistettyjen varassa.

SAMUn kokoelmat sijaitsevat hyvin voimakkaasti hajautettuina ympäri laajaa Salon aluetta. Museorakennusten lisäksi kokoelmia säilytetään useissa eri varastorakennuksissa, joita oli käytössä vuonna 2022 yhteensä 12 kappaletta. Kaikkiaan SAMUn kokoelmia säilytettiin 29 eri rakennuksessa. Suuri osa tiloista on hyvin huonokuntoisia, eivätkä ne sovellu kulttuuriperinnön tallettamiseen. Kokoelmiin kuuluvia esineitä on jo tuhoutunut nykyisissä tiloissa. Salon menneisyydestä kertovat

kokoelmat tulisi saada turvalliseen ympäristöön, jotta voidaan taata niiden säilyminen myös tulevaisuudessa. Eri kokoelmatilojen välillä kulkeminen vie myös runsaasti työaikaa jo valmiiksi niukasti resursoidulta museotyöltä. Keskitetty ja museaaliset vaatimukset täyttävä kokoelmavarasto on erittäin olennainen Salon museotoiminnan ja kulttuuriperinnön säilymiseksi.

Historiallisen museon paikallismuseoiden kokoelmien suurena haasteena on se, että niiden ajallinen painotus on hyvin vahvasti ajassa ennen 1950-lukua. Museoiden vastuualueisiin kuuluvaan lähihistorian tallentamiseen ja nykydokumentaation tekoon ei ole aikaa eikä resursseja. Tämä on jo aiheuttanut kokoelmien historiallisen vääristymän jälkipolville ja se tulee jatkossa vaikeuttamaan näyttelytyötä koska omista kokoelmista ei löydy esineistöä.

Kokoelmalainat

Salon elektroniikkamuseon esineistöä oli lainassa muun muassa *Nokia-sarjan* tuotantoproduktiossa, HMD Global Oy:llä sekä Naantalin museon näyttelyssä.

Salon historiallisen museon Marimekko-kokoelman esineitä oli lainassa Riihimäen taidemuseossa Maija Isolan painokangaskuoseja esittelevässä näyttelyssä *Maija Isola – Kuoseja Amforasta Unikkoon 7.5.-23.10.2022*.

SAMUn muistelumatkalaukut ovat Salon alueen vanhuspalveluyksiköiden käytössä. Toisen laukun teemana ovat nautintoaineet ja toisen koulukäsityöt.

Kiinteistöt

Salon elektroniikkamuseo

Salon elektroniikkamuseon näyttely- ja kokoelmatilat sijaisevat Astrum-keskuksessa, joka on vuokrattu Kiinteistö Oy Salon Salonrankatu 5-7 Oy:ltä. Tila tuo monenlaisia haasteita museon toiminnalle muun muassa siksi, että siellä ei ole kiinteitä seiniä. Tämä lisää meluhaittaa ja toimisto- ja kokoelmatiloihin tulee säännöllisesti muun muassa pakokaasuja. Lisäksi ilmastoinnin, lämpötilan ja kosteuden valvominen sekä näyttely- että kokoelmasäilytystilassa on mahdotonta, koska lämmitys- ja ilmastointi on koko rakennuksessa yhteinen. Museon tiloissa on havaittu koi- ja paperitoukkaongelmaa, johon on pyritty vastaamaan ansoilla. Ongelma on kuitenkin laajemmalla alueella kuin vain museon tiloissa, ja siksi sitä on vaikea hallita. Rakennuksessa tapahtuvien korjausten aikatauluun ei voida museon puolelta vaikuttaa. Elektroniikkamuseon kokoelmasäilytystilassa on myös Meritalon museon kokoelmia sekä Marimekkokokoelma.

Paikallismuseot

Salon historiallisessa museossa tehdään vuosittain korjauslista kiinteistöjen vaatimista toimenpiteistä ja se toimitetaan eteenpäin kaupungin tilapalveluille. Vuonna 2021 Restart Oy:ltä tilattiin Meritalon museon, Trömpärin kestikievarin sekä Ploominkin torpan kuntokartoitukset. Nämä kuntokartoitukset ovat edelleen ohjenuorana rakennusten korjaustarpeita ja niiden kiireellisyyttä arvioitaessa.

Salon historiallisen museon paikallismuseokohteet sijaitsevat kaupungin tilapalveluiden hallinnoimissa kiinteistöissä. Rakennukset ovat paikoin todella huonossa kunnossa ja korjausvelka kasvaa vuosittain. Huonoin tilanne on Ploominkin torpassa ja Kiikalan kotiseutumuseon rakennuksissa. Kiikalasta on tehty kuntokartoitus jo vuonna 2014, mutta mitään korjausehdotuksista ei ole toteutettu. Kiikalan osalta on huomioitava, että museon alueella olevan pajarakennuksen kunto alkaa olla vaarallinen museoalueella vierailuille. Samoin alueella olevat osin hyvin huonokuntoiset puut muodostavat riskin rakennuksille.

MERITALON MUSEO

Meritalon museoon asennettiin uusi ajantasainen hälytysjärjestelmä Salon historiallisen museon omalla kustannuksella. Museon lämmönhukka tulisi korjata. Alapohjan rakenteiden avauksen yhteydessä (Restart Oy 2021) huomattiin, että alapohjan eristeet on osin asennettu niin, että seinähirren ja eristeen väliin jää 60 mm rako. Kylmä ilma pääsee puhaltamaan suoraan rakennuksen alta. Saumattu peltikatto on hyväkuntoinen, mutta kaipaa jo kipeästi maalausta. Ikkunat ovat pääosin hyvässä kunnossa, osa vaatii kuitenkin tarkempaa korjausta ja lahovaurioiden kartoitusta. Osassa riittää huoltomaalaus.

PERNIÖN MUSEO

Perniön museossa intendentti kartoitti ja kilpailutti vuoteen 2023 sijoittuvan ikkunankorjaukseen ammattilaiset, joilla on kokemusta vanhojen rakennusten ikkunoiden entisöinnistä. Työ suunniteltiin yhteistyössä kaupungin tilapalveluiden kanssa. Ulkorakennuksen aitan päädyn rappauksen korjaaminen on viivästynyt usealla vuodella koska sopivaa tekijää ei ole löytynyt. Työn on suunniteltu alkavan vuoden 2023 loppukesästä. Myös päärakennuksen ulkorappauksen uusiminen on lähivuosina ajankohtainen suurempien vaurioiden ehkäisemiseksi.

PLOOMINKIN TORPPA

Ploominkin torpan vesikate korjattiin tilapalveluiden toimesta. Työssä ei noudatettu vanhojen rakennusten perinnekorjaamisen menetelmiä. Ikkunat ovat todella huonokuntoiset kautta rakennuksen, muutama hätäkorjaus ei pelasta tilannetta. Rakennus vaatisi kauttaaltaan pikaisia toimia, jotta sen olemassaolo Perniön vanhimpana maallisena rakennuksena voitaisiin turvata.

SUOMUSJÄRVEN MUSEO

Suomusjärven museosta puuttuu täysin vesikaton alapuolinen eriste. Kondensoituvaa vettä valuu yläkerran rakenteisiin sekä tilassa olevien museoesineiden sekä vitriinien päälle aiheuttaen muun muassa lahovaurioita ja homekasvustoa.

TRÖMPERIN KESTIKIEVARI

Trömperin päärakennus on pääasiallisesti hyvässä kunnossa. Tärkeintä on tarkastaa rakennuksen sähköt, jotka ovat suurimmilta osin 1970-luvulta. Rakennuksen sähköpalon riskiä lisää se, että rakennuksessa on kesäaikaan kahvilatoimintaa. Rakennukseen on saatava virallinen paloilmoin, jotta hälytys menee suoraan palolaitokselle eikä kierrä vartiointiyrityksen kautta. Anticimexiltä tilattiin arvio museon hyönteisvaurioiden seurantaan.

Trömperin ulkorakennuksen osalta korjattiin pohjoisseinän aukon kohdalla oleva pystytolppa, jotta katos ei romahda ja aiheuta vaaraa. Katosta myös siistittiin.

Perniön museon 1930 valmistunut päärakennus.
Kuva: Niclas Warius

Kävijämäärät ja avoinnapiito

Vuosi 2022 oli Salon historiallisessa museossa kävijämäärien suhteen erittäin onnistunut. Hiljaisten koronavuosien jälkeen yleisö löysi tiensä takaisin museoihin. Kaikkiaan Salon historiallisen museon kohteissa vieraili vuonna 2022 yhteensä huikemat 15 948 kävijää. Edellinen ennätys (12 173 kävijää) on vuodelta 2019 ja siihen tai edeltäneisiin koronavuosiin verrattuna kasvu oli huomattava.

Salon elektroniikkamuseossa kävi vuoden 2022 aikana yhteensä 5101 kävijää ja paikallismuseoissa vieraili 10 847 kävijää. Paikallismuseoiden osalta edellinen ennätys (6672 kävijää) on vuodelta 2019. Suureen kävijämäärän kasvuun vaikuttivat erityisesti Meritalon ja Perniön museoiden museoammatillisten kesätyöntekijöiden palkkaamisesta johtunut mahdollisuus toteuttaa enemmän tapahtumia ja toimintaa useammassa kohteissa sekä syksyllä Halikossa järjestetyt Kurpitsaviikot. Kurpitsaviikkojen aikana Halikon museo oli avoinna kahtena viikonloppuna ja tuona aikana museossa vieraili 2847 kävijää.

Kaikkiaan Halikon museossa vieraili vuoden aikana 3772 kävijää, Meritalon museossa 2548 kävijää ja Perniön museossa 1549 kävijää. Trömperin kestikievari houkutteli kesäkahviloineen ja -tapahtumineen kesällä yhteensä 1869 kävijää, Kiikalan kotiseutumuseo Kiikala-päivineen 757 kävijää ja Suomensjärven kotiseutumuseo 352 kävijää. Kreivinmäen ulkomuseoalueella kävijämäärien laskeminen ei ole mahdollista.

Salon historiallisen museon kohteista elektroniikkamuseo on avoinna yleisölle ympäri vuoden. Paikallismuseoista Perniön museo on avoinna myös talvikaudella sunnuntaisin. Suurin osa paikallismuseoista on avoinna säännöllisesti kesäaikaan, mutta osassa museoista olosuhteet ovat sellaiset, että ryhmiä voidaan ottaa vastaan tilauksesta myös syys- ja talvikaudella. Aukiolotunteja kertyi vuonna 2022 elektroniikkamuseolle yhteensä 962 h ja Perniön museolle 502 h. Muut museot olivat avoinna kohteesta riippuen 39-354 h. Yhteensä Salon historiallisen museon kohteet olivat avoinna 2343 h.

Salon elektroniikkamuseo:	aukiolotunnit 962 h	5101
Halikko:	aukiolotunnit 210 h	3772
Perniö:	aukiolotunnit 502 h	1549
Kiikala:	aukiolotunnit 39 h	757
Kreivinmäki:	ulkomuseoalue	-
Meritalo:	aukiolotunnit 354 h	2548
Suomensjärvi:	aukiolotunnit 42 h	352
Trömperin kestikievari:	aukiolotunnit 234 h	1869

Salon historiallinen museo Yhteensä: **2343 h** **15 948 kävijää**

Talousarvion toteutuma

	TA 2022	Toteutunut 2022	Käyttö %	TP 2021
Toimintatuotot	60050	64891	108,1	83829
Myyntituotot	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	56050	56215	100,3	77363
Muut toimintatuotot	4000	8675	216,9	6467
Toimintakulut	-614508	-568621	92,5	-553825
Henkilöstökulut	-288651	-286666	99,3	-236710
Palvelujen ostot	-133371	-110680	83,0	-130430
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-35500	-21424	60,3	-31263
Muut toimintakulut	-156986	-149850	95,5	-155421
Toimintakate	-554458	-503731	90,9	-469996
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	0	-61
Muut rahoituskulut	0	0	0	-61
Vuosikate	-554458	-503731	90,9	-470056
Poistot ja arvonalentumiset	-16066	-16065	100	-16065
Tilikauden tulos	-570524	-519796	91,1	-486122

Palkkatyöllistämisen henkilöstömenot näkyvät toteutuksessa sekä tuloina että menoina. Työllisyyspalkkojen määrä SAMUssa vuoden aikana oli 93 950 euroa eli kaikkiaan 41 % kaikista henkilöstömenoista. Tukea kaupunki sai kuluihin 46 046 €. Salon museoilta 2022 myönnetty valtionosuus 234 388 euroa ei näy SAMUn budjetissa.

Talousarvion toteutuma, Museot yhteiset

	TA 2022	Toteutunut 2022	Käyttö %	TP 2021
Toimintatuotot	0	168		0
Tuet ja avustukset	0	168		0
Toimintakulut	-116745	-111707	95,7	-130838
Henkilöstökulut	-106077	-107557	101,4	-125058
Palvelujen ostot	-6768	-3151	46,6	-3969
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2900	-809	27,9	-1449
Muut toimintakulut	-1000	-190	19,0	-362
Toimintakate	-116745	-111539	95,5	-130838
Vuosikate	-116745	-111539	95,5	-130838
Tilikauden tulos	-116745	-111539	95,5	-130838

Kustannuspaikan pääasialliset menot ovat museonjohtajan ja toimistosihteerin palkat.